

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 5 DIN BROJ 190

BLAGO LEŠINARA

H. S. SHARON

BLAGO LEŠINARA

»Laso« Nova serija 1977.

H. S. Sharon: BLAGO LEŠINARA

Naslov originala: DER SCHATZ DER GALGENVÖGEL

(Copyright: Pabel-Verlag, Rastatt)

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Prijevod: Julije Knežević

Urednik: Marcel Ōukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISIP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijene za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US \$ 15.00

Pretplata po broju 5 d (pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pret-
platnik). Uplata na račun 30101-833-42 »Vjesnik«.

Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb (za
»Vjesnik«)

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2938/7 — 1973. od 23. XI 1973.

I

— Gospodaru, dolazi Clem Reed!
— poviče djevojka s ulice.

Vrata trgovine se naglo otvore; Shirley Bentson dojuri tako brzo da su joj smeđi uvojcji poskakivali i ponovno poviče:

— Clem je u gradu, gospodine David!

— Dobro, čuo sam.

Ben David, vlasnik trgovine, namiješi se djevojci svojim probadajućim ribljim očima. Bio je to oniži pedesetpetogodišnjak, sijede kose i orlovskoga nosa na uskom licu. Nosio je užkrobljene košulje s bijelim ovratnikom, otrcane crne haljetke i crne šešire. U Worlandu, gradu nadomak Bighorn Riveru, nitko ga ne bi prepoznao u drugačijoj odjeći.

Još su se četiri muškarca nalazila u trgovini u kojoj je Shirley, djevojka sa smeđim uvojcima, ispomagala otkako je došla u grad. Osim mladog i snažnog Teksašanina čija je poput slame žuta kosa odudarala od izgleda ostalih, u pitanju bijahu sumnjivi momci. No i u Teksašanina su oči bile hladne, a donja vilica kao da je ukazivala na surovost. Najgore je izgledao Ferry Bell, visoki klipan mračna izgleda i golemih šaka.

Praskanje biča odjekne građom. Ispred trgovine pojave se rančerska kola s ravnom površinom za teret, u koja su bila upregnuta dva konja. Na boku je sjedio Clem Reed, predradnik na Grahamovu ranču.

Djevojka se okrene i iziđe.

— Njen prijatelj — objasni David četvorici muškaraca što su za tegom ispijali viski.

Sva četvorica se okrenu, priđu prozoru trgovine i počnu zuriti u snažnog muškarca na boku kola; u ovoga je kosa bila tamnoplava, bio je odjeven poput kauboja, a moglo mu je biti oko dvadeset i pet godina.

— Zdravo, Cleme! — pozdravi djevojka vozača, sa smijehom se popne na kotač i poljubi ga.

— Vraški je divlja, zar ne? — nasmije se Walt Shaw, tridesetpetogodišnjak, najstariji od četvorke, širok poput ormara i četvrtaste lubanje.

— Prije je radila za barom i sada je sretna što ima stalnoga prijatelja — objasni trgovac. — On je predradnik na najvećem ranču u ovom kraju. Budite oprezni... momak nije pao na glavu!

Clem Reed siđe s kola, odmakne djevojku i reče:

— Tã, pričekajte trenutak! Moram Davidu predati popis da mi natovari kola!

Predradnik zastane na pragu otvorenih vrata i pogleda četiri klipana koji su mu se cerili.

— Takva bi se lutkica i meni svidjela — reče Gregor Wery, jedan od četvorice, uz drsko cerenje. — Tã, tko ne bi poželio nešto slična!

— Tako je to — suglasi se crnobradi.

— Samo bez svađe u mojem dućanu! — opomene ih Ben David. — Izvolite, gospodine Reede, što mogu učiniti za ranč?

Clem priđe, izvuče iz džepa papir, razvije ga i položi na tezgu.

— Eto, sve ovo moram dovesti. Račun pošaljite gospodaru.

— Dobro, odmah ću pripremiti robu.

— Hoćemo li malo prošetati, Cleme? — dovikne djevojka s ulice. — Gospodine Davide, možete li mi dati sat slobodnog vremena?

— Mislim da danas neće biti ništa od toga — odbije je vlasnik trgovine. — Bude li naručilac pomoć, robu ćemo natovariti za deset minuta. Zacijelo se želite što prije vratiti na ranč, zar ne, gospodine Reed?

Clem se nasmiješi i sliježe ramenima, dok je vlasnik trgovine čitao popis po drugi puta.

— Ružno je to! — naduri se djevojka i lupne nogom o tlo. — Doista, gospodaru, to nije lijepo od vas!

Ona četiri klipana se opet nacere; lica su im bila okrenuta Reedu.

— Što je to? — Clem priđe tezgi, promatrajući čaše. — Kada ste ovdje otvorili salun?

Ben David ispusti popis i pogleda Reeda sjajnim i hladnim očima.

— Vi još nikada niste u mene popili viski, ali to ne znači da ga ne bih prodavao, Reede!

Ferry Bell, visoki klipani s crnom bradom, priđe bliže.

— Zar ti to smeta?

Clem načas zaviri čovjeku u mrračne oči, a onda pogleda ostale. Svi su izgledali divlje i opasno; nešto im je na tako upadljiv način vrebalo iz očiju da se to nije moglo predvidjeti.

— Onda? — procijedi momak ispred njega, počese se po crnoj bradi i podrugljivo naceri. — Tã, ne bojiš se valjda kazati mi što misliš?

— Boji se! — podbode mladi Zane Black, Teksašanin. — Pa, kaži već jednom da se bojiš, gospodine!

— Čega bih se bojao? — zapita Clem i malo se povuče.

— Mene, na primjer!

Bradonja koji se podmuklo cerio pođe za Reedom, iznenadno podigne šaku i udari.

Clem pravodobno zapazi iskrenje u njegovim očima i sagne se. Šaka mu prozuji pokraj uha i snažno tresne u debelu dasku police, ispred koje je stajao. Crnobradom se iskri-vi lice od boli; prokune. Clem mu tada zabije šaku u trbuh, tako da se momak zgrčio, a onda ga udari laktom u vrat ispod zatiljka. Stojeći čvrsto na nogama, Clem je promatrao kako snažni klipani pada na tlo.

Ostali su stajali kao skamenjeni; razjapljenih su usta promatrali događaj.

Vlasnik trgovine se nakašlje.

— Hoće li se još tko okušati? — zapita Clem.

Ne odgovore ništa... no odjednom, kao na zapovijed, istodobno nasrnu na njega. Preskoče crnobradoga koji se valjao na tlu i napadnu. Dvije šake pogode, treći klip an promaši.

Clem zatetura prema daskama police. Opet nasrnu na nj... no sada su smetali jedan drugome, tako da nisu bili osobito djelotvorni. Clem se baci na čovjeka u sredini i pogodi ga ramenom u trbuh. Čovjek se zanjše i padne preko crnobradoga, koji je upravo namjeravao ustati.

Reed se naglo okrene i slijedećega klipana tresne šakom u nos. Momak zaurla, krv mu poteče iz usta, a suze izbiju iz očiju.

— Prestanite! — zapovijedi vlasnik trgovine.

No, nitko se nije osvrtao na nj.

— Cleme, povuci se! — pozove ga djevojka izvana. — Previše ih je za tebe!

Ipak nije bilo nikakvih izgleda da će Clem poslušati Shirley.

Sva četiri klipana sada su opet bili na nogama; nasrnuli su na Clema, a ovaj je divlje udarao naokolo objema šakama da bi ih zadržao što dalje od sebe.

— Šerife, šerife! — počne vikati djevojka na cesti.

Trgovac prokune.

— Još i to! — progundā. — Samo mi je to manjkalo!

— Šerife... brzo! — vikala je djevojka.

Clem pogodi jednoga, no i sam zadobije udarac u vrat. Zanjše se, a onda se uhvati za policu, jer ga je odjednom obuzela slabost.

— Ta, požurite, šerife! — vikala je očajna djevojka. — Četvorica nasrnuše na jednoga!

Vlasnik trgovine sada izvuče ispod tezge skraćenu sačmaricu s dvije cijevi i napne oba obarača smrtonosnog oružja.

— Prestanite... ili ću pucati! — zagrmī.

Clem se sabere, ugleda mladoga Teksašanina ispred sebe i tresne ga šakom u čelo. Klipan zavesla rukama, odleti na tezgū, padne preko nje, sruši čaše i bocu, a onda se stropošta na tlo.

— Prestanite! — još jednom zagrmī vlasnik trgovine, mašući dvocijevkom.

Na vratima se pojavi šerif, a za njim i djevojka. Clem je upravo bio dohvatio crnobradoga i još jednoga za vratove i tako im čvrsto sudario glave da su izgubili svijest još u njegovim šakama. Kad ih je ispustio, grdno tresnuše na tlo i ostanu ležati nepomično.

Četvrti se klipān povuče u prignutom položaju i lagano razmaknutih ruku.

Šerif uđe u trgovinu i zatakne kolt u korice.

Iza tezge se pojavi onaj mladi Teksašanin, kome su oči sada bile izvmute. Vlasnik trgovine ga gurne uza zid.

Šerif Sean Crosby se ljutito ogleda prostorijom. Bilo mu je četrdeset i osam godina; poprilično visok i mršāv muškarac, kome je kosa već počela sijedjeti.

— Ovi su tek malo prije stigli, zar ne Davide?

— Tako je — potvrdi vlasnik trgovine, odloživši dvocijevku na tezgū. — Ovdje su popili nekoliko viskija.

Serif zaklima glavom.

— Čudnovato.

— Što je čudnovato?

— Eto... to što su pošli na viski u trgovinu.

— Kupili su duhan, a onda zapitali prodajem li viski. Vjerojatno su znali da u svakoj dobroj trgovini ima i viskija i da je većinom jeftiniji negoli u salunu.

Serif pogleda one na podu; počeli su se pokretati i stenjati. Onaj četvrti i Teksašanin bili su naslonjeni na zid.

— Gotovo da ste izašli s njima na kraj, Reede? — šerif se nasmiješi.

— Pojavili ste se pola minute prerano — uzvratu Clem s prijaznim smiješkom.

— Shirley me pozvala. Mislim da se i te kako uplašila zbog vas, Cleme! — šerif se sada nasmiješi još šire.

— Pa zar je to čudno? Četvorica su se oborili na jednoga, a gazdi je bilo potrebno toliko vremena da izvuče pucaljku ispod tezge — reče djevojka s praga.

— Samo polako! — procijedi vlasnik trgovine. — Zar bi trebalo da zapucam i pretvorim trgovinu u ruševinu?

— Pa, zar ste ih htjeli samo uplašiti? — zapita djevojka zadignutih obrva.

— A što bih drugo?

— Tko je započeo? — upita šerif.

Crnobradi i onaj drugi ustanu, poprave odjeću, a onda se povuku. Walt Shaw, poput ormara široki momak četvrtaste lubanje, opipa donju vilicu, a onda pogleda Clema i zaklima glavom. Nikako, čini se, nije mogao shvatiti kako njih četvorica nisu mogla pobijediti jednog jedinog čovjeka.

— Imali su nešto protiv mene — objasni Clem. — No sasvim je lako moguće da im se nešto ne bi svidjelo i na svakoj drugoj osobi koja bi umjesto mene ušla u trgovinu. U takvih tipova to čovjek nikada ne može znati. Potuku se naprosto zato što u tome uživaju.

— Odakle vas je donio vjetar? — zapita šerif gotovo snenim glasom. — Što vas je dovelo ovamo, u Worland?

— Bit će najbolje da platite i nestanete! — progundā vlasnik trgovine.

— Konji su im u javnoj staji — reče djevojka. — Da kažem konjušaru neka dovede životinje, šerife?

— Zar se bojite, Shirley? — šerif je sa smiješkom pogleda preko ramena.

— Pokraj takvih ljudi čovjek mora biti oprezan. Uostalom, zatvorite ih!

— Hajde, odlazite! — zapovijedi vlasnik trgovine. — Nestanite iz našega grada! I ne pojavljujte se više ovdje! Ovdje nemate nikakva posla. — Ben David pokaže prema vratima. — Hajdete... hajde, nestanite, gubite se!

Mladi ga Teksašanin doista poslušao; obide tezgu i napusti trgovinu zajedno s ostalima.

David pođe za njima, a djevojka se povuče do rančerskih kola.

— I nemojte da vas još jednom ugledam ovdje! — poviče vlasnik trgovine, nestavši iz Clemovoga vidokruga.

Shirley se vrati u trgovinu, obide tezgu, a onda podigne bocu i čaše.

Nekolicina se muškaraca približi vratima, a drugi su stajali iza kola na cesti.

— Hej, šerife, što se ovdje događa? — zapita jedan. — Što je s tim strancima?

— Sve je već u redu. Očito su se htjeli malo razonoditi... i dobro su se pozabavili.

— Mjesta... sklonite se! — poviče Ben David. — Do vraga... propustite me u trgovinu! Zar baš morate prepriječiti put? — Progura se, a onda teško dišući i tako oznojen uđe u trgovinu i rukavom otare čelo. — Dakle... takva što!

— Postarati ću se da ta četvorica uistinu odu iz grada — šerif se okrene.

David dohvati popis što ga je djevojka podigla s poda.

— A mi ćemo natovariti te stvari. Za danas sam sit svega i uskoro ću zatvoriti trgovinu!

Clem pođe za čovjekom u skladište, iznese vreće i kutije i natovari ih na kola. Kad je po treći puta izišao, ugleda onu četvoricu na konjima; upravo su izjahali iz javne staje, a onda su potjerali konje cestom prema sjeverozapadu.

Shirley opet izađe, također pogleda za jahačima i dohvati Clema za ruku.

— I ti moraš u tom smjeru!

— Znam.

— Bojim se. Izgledaju kao da su kadri ubiti čovjeka iz čistog užitka!

— Pripazit ću, Shirley. Ne brini.

— Što je sada, Reede? — gromko poviče vlasnik trgovine iz skladišta.

— Kako mu se danas samo žuri! — Clem zaklima glavom. — Još ga nikada nisam vidio takva.

— Ni ja ne znam što je danas s njime. Otprovodio me je iz stražnje sobe. Kazao mi je da sam blijeda i da moram malo na sunce. Takva ga

doista ne poznajem. Inače čovjek za njega nikada ne radi dovoljno.

— Možda ionako nisi imala posla.

— Što? Šališ se. Moram napisati čitav stog pisama dobavljačima.

— Reede! — opet zaurla vlasnik trgovine. — Neću dugo stajati ovdje!

— Oprosti, Shirley! Doista... stoji na ljestvama.

Za desetak minuta kola su bila natovarena; svjetina se razide, a šerif odšee do kraja grada na sjeverozapadnoj strani i pogleda prema planinama iza brežuljaka, iz kojih se izdizao planinski vrh Jellowstone Peak.

Clem se popne na sjedalo, pa dohvati uzde i bič.

— Doći ću čim budem mogao, Shirley.

Djevojka mu se nasmiješi gotovo tužno.

— Uvijek imaš tako malo vremena, Cleme.

— Ujesen će biti bolje. A kad dođe zima, bit ću ovdje tako često da ću ti ubrzo dojediti! — Prasne bičem, okrene zapregu na ulici i potjera konje.

Shirley mu je mahala. Konji potrče, a za kolima se uzvitla oblak prašine.

S druge strane grada dođe šerif; kad je Reed na kolima prolazio pokraj njega, čovjek podigne ruku u znak pozdrava.

Clem opet zapucketa bičem i konji sada potrče brže. Proveze se pokraj propale ograde koja je nekoć okruživala staru trgovačku ispostavu kompanije Hudson Bay u Worlandu, a onda nestane u preriji.

Među šipražjem obraslim brežuljcima nigdje se nisu mogla vidjeti ona četiri jahača.

II

Clem se proveze između prvih brežuljaka. Više nije mogao vidjeti grad iza sebe. Konji su se sada kretali nešto polaganije. Clem podigne vinčesterku s poda kola. Učini mu se kao da mu se iza svakoga grma uz rub puteljka ceri pokoje izobličeno lice... Pa ipak, nije mogao primijetiti ništa neobičnoga.

Odjednom začuje iza sebe topot, pa zauzda konje, ustane i okrene se. No, još nije ništa vidio. Sudeći prema topotu, morao bi se pojaviti samo jedan konjanik. Clem povjeruje da je upao u stupicu... možda ga žele prevariti. Ponovno se okrene, s oružjem u rukama, i pogleda naokolo. Međutim, u šipražju duž ceste što je vodila k ranču i što se sastojala samo od kolotečina, između kojih je rasla trava, nije mogao zapaziti ništa.

Kad je opet pogledao prema natrag, ugleda jednoga jahača i podigne pušku. No tada zapazi neki odsjaj, a kad se čovjek u sedlu uspravio i domahnuo mu rukom, prepozna šerifa; svjetlo se očito odrazilo sa zvijezde na kožnatom prsluku.

Clem s laknućem spusti oružje i ponovno pogleda u suprotnom smjeru.

No ništa se ne pomakne.

Opet sjedne na bok, nasloni pušku na bedro, a onda posegne za uzdama i bičem. Šerif sustigne kola i zauzda konja. Prašina se uzvitla. Sean Crosby odmakne šešir na zati-ljak i pogleda naokolo.

— Što je, šerife?

— Možda sam sretan što sam vas još susreo živa, Cleme. Odjednom

sam se dosjetio kako sam vas prilično lakoumnno pustio da odete iz grada.

— A onda ste krenuli za mnom da biste umirili savjest, zar ne, šerife? — Clem se nasmiješi prijazno ali i pomalo podrugljivo što jahač nije mogao previdjeti.

— Što ste pomislili?

Clem sliježe ramenima.

— Mislim da je Shirley pošla k vama i zamolila vas da pripazite.

— Pa... tako je — prizna Crosby. — Najprije sam pomislio da sam nadležan ponajprije za grad. A to je posve točno!

— Nitko to neće poricati. Uostalom, lijepo je od Shirley što toliko brine za mene. Čovjek to ne može svaki dan doživjeti! — Zapucketa bičem.

Konji povuku, a šerif pojaše pokraj kola.

— Zar niste vidjeli one klipane?

— Nisam.

— Eto, možda ćemo ih još susresti! — Šerif izvuče pušku iz toka i položi je preko sedla. Pogled mu je neprekidno lutao šipražjem.

— Da budem sasvim iskren, sada se ipak osjećam bolje u svojoj koži negoli prije.

— Mogu to zamisliti.

Šerif je pola sata šutke jahao pokraj kola što su se kretala u smjeru sjeverozapada, a ni Clem Reed ne reče ništa. Još dva brežuljka ostanu za njima, a onda šipražje postane rjeđe, tako da se bolje vidjelo kroz grmlje; pojave se i prva stada »hereforda« Keitha Grahama. Nekolici-na kauboja, koji su stoku držali na okupu, projašu u oblaku prašine nadomak cesti i domahnu Clemu. Kola prođu kroz prašinu, a onda se

opet pojave na svjetlu sunca što se brzo spuštalo k zapadu.

Šerif zauzda konja, a Clem zaustavi zapregu.

— Smiješno. — Crosby zaklima glavom. — Ni vi niste vidjeli da bi oni klipani pojahali prema sjeveru ili prema jugu, zar ne?

— Nisam, ali to ne znači da to oni nisu mogli učiniti, šerife. I sami ste vidjeli kako je ovaj kraj nepregledan.

— Da, no unatoč tomu... bio sam uvjeren da im se u trbuhu nakupilo toliko bijesa da će vas pokušati negdje uvrebat. I Shirley Bentson je bila uvjerena u to.

— Pa i ja...

Šerif pogleda Clema.

— Ne shvaćam sve to, Cleme. Nešto se zacijelo krije iza toga!

— Što?

— Ne znam... Poznajete li te momke otprije?

— Ne... nikada ih nisam vidio.

— Smiješno... doista smiješno! — šerif Crosby zaklima glavom, uspravi se u stremenima i pogleda naokolo. — Znam ja takve momke. Naprosto ne odustaju.

— Čini se da smo se obojica prevarili, šerife... No ipak sam vam zahvalan; ta, bili ste i te kako zabrinuti za moj život.

Kola se opet pokrenu, a šerif Crosby pojaše pokraj njih.

— Zar se nećete vratiti?

— Želio bih ustanoviti hoće li vas ipak negdje pričekati.

— Nemoguće. Vidjeli bi ih kauboj, šerife. A momci bi mi to već kazali.

— Možda su ljudi bili sjevernije od stada, tako da nisu mogli vidjeti jahače.

— Kako želite, šerife!

Bičem zapuca i konji pojure brže.

Silazili su niz obronak. U daljini se pojave zgrade ranča i visoki kostur vjetrenjače između njih. Do ranča je još bilo otprilike pet kilometara. U podnožju brežuljka dva su čovjeka kopala jarak; lopatama su izbacivali pijesak i zemlju.

— Što će to biti? — iznenađeno zapita Crosby. Vidio je kako se jarak nastavlja u smjeru ranča, sve do mjesta na kome se gubio u travi i guštari.

— Kanal.

— Što?!

— Prokop za dovod vode, šerife. — Clem zaustavi zapregu. — Eto, takav se prokop naziva kanal.

— Zar će to biti prokop od rijeke Yellowstone pa kroz brda sve dovdje?

— Ne, nipošto. Samo od ranča do doline kroz koju smo upravo prošli, šerife. Nalazi se ispod ostalih dolina, pa će se u njoj lako načiniti jezero bude li voda neprekidno dotjecala. A vjetrenjača izbacuje crpkom i više negoli dovoljno vode u tu svrhu.

— Zar će onda voda protjecati prokopom u jezero?

— Da.

Šerif kimne.

— Onda bi stoka mogla neprekidno ostati između brežuljaka... u svakom će doba imati dovoljno vode.

— Da, tako je.

— Dobra zamisao! Tko se tome dosjetio.

— Vidio sam to u Kansasu i ispričao gazdi. Nije to moj izum... Nećete li se sada vratiti?

— Odjahat ću još do one dvojice tamo. Želim ih zapitati jesu li primijetili sumnjive jahače.

Clem kimne i potjera konje. Kola i jahač se spuste niz obronak do dvojice uznojenih kauboj, koji iziđu iz prokopa, odbace lopate i posegnu za bocama s vodom. Pokraj jednog jedinog stabla ispred grmlja što je ovdje opet bilo gušće, bili su vezani konji tih ljudi, a pokraj njih su na tlu ležala sedla.

— Živjeli! — dovikne šerif. — Luda je to zamisao s tim prokopom!

— Nema baš ne izgleda tako! — zausti jedan, zapuši bocu i odpaci je na tlo.

— Da, sasvim točno, mukotrpan je to posao — prizna šerif. — No, htio sam vas zapravo zapitati nešto drugo: Jeste li vidjeli četiri jahača?

Jedan čovjek zaniječe glavom, drugi reče:

— Roger je jednom svratio s pašnjaka, a Carl nam je u podne donio jelo. Inače nismo nikoga vidjeli... Kada će nas smijeniti, Cleme?

— Za tri dana. A do tada ćete zaslužiti lijepu nagradu. I to je nešto!

— Preglupo... nećemo imati dovoljno vremena da odjašemo u Medicine Bow i da za tu nagradu uzmemo nešto poštena. — Čovjek pljune u jarak dubok otprilike metar i po i isto toliko širok.

— Za tri ćemo dana stići do brežuljka — reče drugi.

Clem se osvrne.

— Samo se nemoj prevariti. Još će i druga dvojica imati sasvim dovoljno posla da bi stigli do brežuljka... Onda, zar niste vidjeli nikakve strance?

Sada obojica zaniječu glavama. Clem pogleda šerifa i malo uzdigne ramena.

— Doista čudnovato — promrmlja Crosby. — Bio sam uvjeren da negdje vrebaju i žele se osvetiti.

— Možeš li mi kazati o čemu je zapravo riječ? — zapita jedan kauboj, pljunuvši ponovno u jarak.

Serif mu objasni, a onda obojica ponove kako nisu vidjeli nikoga.

— Pa lijepo... vraćam se u grad — reče šerif.

— Zapravo bih sada ja vas morao ispratiti — reče Clem. — Tako da oni momci naposljetku ne bi vrebali vas, šerife.

— Mene? Ništa im nisam učinio. Nisam se posvađao s njima, a otjerao ih je vlasnik trgovine. U svakom slučaju, on je podigao najveću buku.

— Još me čudi što su ga oni klijanji poslušali. No, mi smo im ipak bili previše.

— Vjerojatno su se pobojali da će završiti u zatvoru. A na tome bi naposljetku i završilo, to je sasvim jasno... Onda, želim vam svako dobro. — Sean Crosby okrene konja i pojaše prema brežuljku kojim je upravo sišao.

Clem Reed je nekoliko trenutaka gledao za njim, a onda se okrene kaubojima.

— Kad se smrači, možete odjahati na ranč.

Jedan od njih pokuca po svom čelu.

— Zar zato da bi šef usred noći mogao pronaći još koji posao za nas! Nismo sišli s uma, Cleme.

— Mislio sam samo da će vam biti ugodnije spavati u postelji.

— Nećemo. Ponekad odjašemo do momaka pokraj stada da bismo se malo našalili. A što je uopće ovdje postelja? Prilično je svedjedno spava

li čovjek na slamarici ili u jarku, jer voda još ne protječe ovuda.

— Pa dobro. Samo imajte otvorene oči! Ovuda se vrzmaju četiri stranca... Klipani su poprilično opasni, a čovjek doista ne zna gdje su se mogli zadržati.

— Pripaziti ćemo, Cleme — obeća jedan čovjek. — No više se bojimo Indijanaca na Yellowstone Peaku. Jučer je Rok pokraj stada zatekao nekoga farmera koji mu reče da su Indijanci opsjedali njegovu kuću. Nešto će se izleći iz toga, kažem ti! Blik Koji Sjedi, njihov poglavica, čini se, namjerava sjediniti sva plemena Dakota, a možda će mu to i uspjeti!

Clem pogleda planine u daljini.

— Koliko je meni poznato, u blizini je samo Veliki Sokol sa svojim plemenom. A on ima najviše pedesetak ratnika. Nije ni tako opasan.

— Dovoljno opasan za usamljenu farmu u zabačenom kraju.

— Oni su ovdje, i tu se ništa ne može izmijeniti. Uostalom, mislim da su ovamo stigli prije nas... Ima li još što?

— Ništa. — Kauboji podignu lopate i siđu u jarak.

— Onda... do povratka!

Clem zapuca bičem, proveze se pokraj obojice, a onda skrene prema zgradama ranča u daljini.

— — —

Tišinu prekine rzanje konja. Nešto zašušti u šipražju. Ispružena sjena proleti kroz noć.

Kauboji se probude istodobno, skoče i posegnu za puškama što su ih uvijek imali pokraj sebe u iskopanom prokopu.

No, opet ih je okružila tišina. I konj pokraj stabla se smirio. Muškarci se zgedaju.

— Bio je to vuk — reče jedan i opet položi pušku pokraj sebe. Popravi sedlo što mu je služilo umjesto jastuka, a onda poravna pokrivač.

Međutim, u grmlju opet nešto šušne. Čovjek ponovo skoči i posegne za puškom. Stajao je i promatrao šipražje na južnoj strani prokopa, no u tmini nije mogao valjano zapaziti ni konje pokraj stabla.

Životinje su bile nemirne, napinjale su uzde i neprekidno udarale kopitima. Iz grmlja se začuje tiho šuškanje, kao da se onuda provlači vuk.

I drugi se kauboj uspravi.

— Vidiš li što? — prošapće.

— Ne.

— Žacijelo je to neka životinja.

— Vjerojatno, Lefty, no ipak bi mi bilo draže kad bih sasvim točno znao.

— Hoćemo li pogledati, Pat?

— Pričekaj još malo!

Promatrali su crni rub šipražja što je u noći djelovao poput zida. Ništa više nisu čuli, ali konji su i nadalje bili nemirni.

— Pogledat ću — naposljetku će Lefty, a onda se izvuče iz jarka i ubaci metak u cijev puške.

— Da pođem s tobom? — zapita Pat nesigurnim glasom.

— Pričekaj ovdje i pripazi na drugu stranu!

— Dobro, učinit ću tako.

Pat se okrene na suprotnu stranu jarka, ali osim dubokoga mraka nije mogao vidjeti upravo ništa. Kad se osvrnuo, Leftyja više nije bilo. Nekoliko se trenutaka čulo šuškanje suhih grančica, a onda i to prestane. Prođe minuta, pa još jedna.

Odjednom reski prasak hica zapara noćnu tišinu, a plameni jezičac s grla cijevi sablasno se podigne iznad grmlja. Iz šipražja se začuje buka, konji zaržu i opet se pokušaju otkinuti. Jeka praska zanižem, a onda se iz tame začuje krik od kojega bi se čovjeku sledila moždina u kostima...

Iz šipražja istetura jedna prilika.

Pat ubaci metak u cijev, usmjeri je u onu nejasnu priliku i poviče:

— Lefty, jesi li to ti?

Stenjanje umjesto odgovora. Prilika dotetura bliže i pred jarkom padne na koljena. Pat prepozna drugu... perima ukrašena strelica stršala mu je iz grudi.

— Gospode, Indijanci! — zaprepašteno poviče Pat.

Lefty još jednom prostenje a onda mu se tijelo svali prema naprijed. Strelica se slomi i Lefty završi s licem na tlu.

Pat je razjapljenih usta zurio u nj... učini mu se kako u očima prijatelja zapaža staklenasti sjaj.

— Lefty? — zapita tiho i oklijevaajući.

Drugi kauboj ne uzvrat ništa.

Patu prođu ledeni srsi preko leđa.

— Lefty? — zapita glasnije.

U tom trenutku opet nešto šušne u grmlju.

Pat podigne pušku. Ruke su mu drhtale tako jako da nije mogao mirno držati oružje.

— Tko je? — poviče promuklim glasom.

Odjednom ugleda nekoliko prilika što su se odlijepile od mračne pozadine. Tiho zujanje mu dopre do ušiju, a strelica mu prošišti pokraj

ramena i zabije se u zemlju što su je izbacili iz jarka.

Pat opali i u plamenu s grla cijevi ugleda mračno lice obraslo crnom bradom, napeti luk i stršću strelicu ispred njega. Ubaci novi metak u cijev i htjede ponovo povući otklonac, ali za to više nije imao dovoljno vremena.

Strelica pogodi kauboja u rame. Od boli skoči natraške i divlje rikne. Opet se začuje zujanje u zraku. Dvije-tri strelice istodobno dozube do jarka, a dvije od njih pogode Patu: jedna u grudi, druga u ruku. Kauboj zaurla od boli i zatetura prema naprijed. Puška mu ispadne iz ruku, tresne u stijenu jarka i naposljetku se stropošta na dno.

III

Keithu Grahamu, bilo je pedeset godina. Rančer bijaše snažan čovjek, širokih ramena. Izišao je iz glavne zgrade i pogledao predradnika koji je stajao pokraj zdenca i kostura vjetrenjače i zurio prema istoku.

— Što je, Cleme? — bahato zapita.

Reed pogleda preko ramena. Rančer siđe niza široke stube trijema ispred velike bijele zgrade, a onda pogledom zaokruži preko obora i zgrada. Naposljetku mu pogled zastane na kaubojima pokraj ograde iza zdenca koji su također okrenuli lica prema istoku.

— Zar nemate nikakva posla?

Tiho klepetanje vjetrenjače i klopotaње vode što se žlijebom slijeva iz zdenca u novi prokop nadglasaše

škripanje stuba. Sumračna lica rančer prođe dvorištem.

— Čini se da su tamo strvinari, šefe — reče Clem.

Rančer pogleda prema istoku i progundā:

— Gdje?

Predradnik ispruži ruku i pokaže nekoliko tamnih točaka na nebu.

— Tamol

— Možda.

— Upravo tamo sada završava jarak.

— Kako to možeš točno vidjeti?

— Eto, mislim da je tako.

— Misliš da se Patu i Leftyju nešto dogodilo? — Keith Graham zaklima glavom. — Besmislica... u tom slučaju strvinari ne bi kružili nebom!

— I ja sam to pomislio, šefe — zamišljeno uzvraća Reed. — No tada mi padne na um kako ni stado nije daleko odande. Prema tome, ako se što dogodilo, kauboji su primijetili strvinare i zacijelo su odjahali do jarka.

— A to je strvinare uplašilo. — Graham kimne. — Možda. — Napola sklopljenih očiju opet pogleda u smjeru istoka, progundā nešto nerazumljiva i naposljetku poviče: — Hajde, osedlajte konje. Pogledajmo!

Kao da su jedva dočekali tu zapovijed, ljudi potrče k oboru.

Uhvate svoje konje i osedlaju ih uz ogradu.

— Osedlajte gospodaru konja! — naredi Clem muškarcima kad su prvi već bili spremni.

Desetak minuta kasnije skupina jahača je grabila uz jarak u dnu kojega je nestajalo ono nešto vode, tako da je jarak nakon nekoliko stotina metara bio sasvim suh.

Nisu morali jahati daleko; ubrzo zapaze dvojicu kauboja kako im domahuju. Zacijelo su stigli s pašnjaka, i sada su zauzdali svoje konje.

— Što je? — zagrmli rančer još prije nego što su stigli do ljudi.

— Prepad... Indijanci! Ubili su Pata i Leftyja, gospodaru! — uzvraća jedan.

Odmah okrenu konje i potjeraju ih natrag.

Gusta se prašina uzvitla za skupinom jahača i počne sakrivati horizont; iza njih je ostao samo smeđi oblak što je postajao sve dulji.

Strvinari se popnu još više, jer su se jahači sada približili. Promuklo kriještanje začuje se s neba. Jahači uskoro ugledaju mrtvace. Jedan je ležao u jarku, drugi gore, uza sam rub. Kao na zapovijed zauzdaju konje, zgure se u sedlu i uvuku glave među ramena.

— Prokletstvo... — prokune rančer.

— Ništa nismo dirali — reče jedan kauboj.

Reed sjaše i pogleda leševe probodene strelicama, a onda počne zuriti u ustakljene oči i isušenu krv na licima i na odjeći. Obuzme ga tako teška mučnina da se morao okrenuti.

— Prokleti Siouxi! — poviče jedan čovjek. — Čini se da ih je opet zasvrbljela koža! To je Veliki Sokol. Taj prokleti nitkov ne može živjeti u miru!

Clem se spusti u jarak i sklopi oči mrtvome Patu.

— Jadni momak — promrmlja i uspravi se.

Muškarci dojašu bliže. Nekolicina sjaše, skoči u jarak, popne se na

drugu stranu i okruži Leftyja, pa i njemu sklope ustakljene oči.

— Zgazit ćete sve tragove — reče Clem.

— Pronaći ćemo ih dublje u šipražju — uzvratí rančer. — Pogledaj ima li Pat još što u džepovima!

Clem se sagne, pretraži mrtvaca i ustanovi da su mu ispraznili džepove.

— Nema.

— Ništa ne ostavljaju ti crveni đavoli! — prokune rančer. — Naravno, ranč im je tm u oku. Najbliži smo brdima i zato uvijek prvi na redu... Prokletstvo... grom i pakao!

— Sedla su još ovdje — reče Clem.

Rančer pogleda dolje i ugleda sedla što su još ležala u jarku.

— A i konji su još tamo — doda predradnik i pokaže prema stablu ispred rijetkoga grmlja.

— Eto, vidiš. — Rančer zakluma glavom. — Zacijelo su ih previdjeli! — To je prilično nevjerovatno,

— Zar konje? — Reed strese glavom. — To je prilično nevjerovatno. gospodaru. — Iziđe iz jarka i zaputi se ka grmlju. Ispred šipražja otkrije otisak jedne čizme s potpeticom, klekne pokraj nje i pažljivije ga pogleda.

— Što je? — poviče rančer.

Clem se uspravi. Rančer objaše oko kraja jarka na drugu stranu i zauzda konja kraj predradnika.

— Ovdje je bio čovjek sa čizma-ma.

— Da, pa šta onda? — Graham sjaše.

— Možda to uopće nisu bili Indijanci.

— Misliš li zbog čizme? — rančer prezirno razvuče lice. — Ubijali su strelicama. Jesi li ikada vidio bijelca s lukom i strelicom? Dakako, imaju i čizme. Kad prepadnu koju vojničku patrolu i svuku leševe, ne zaborave ni na čizme. Hej, Frede, nije li tako?

— Naravno, — suglasi se jedan čovjek.

Dva kauboja nestanu u šipražju, a druga dvojica dovedu konje koji su bili vezani o drvo. Oni iz grmlja uskoro se opet pojave, a jedan reče:

— Bila su četvorica, šefe!

Clem uzjaše i zađe u guštaru. Graham i kauboji su ga slijedili. Šipražje je bilo zagaženo, tako da ja bilo lako slijediti trag. Na mjestu gdje je počinjala čistina, Clem zauzda konja i nagne se iz sedla. I drugi zaustave konje.

Clem se sada uspravi i pogleda ostale.

— Konji su bili potkovani, šefe.

— Zar misliš da ukradenim konjima skidaju potkove? Zašto bi to učinili?

Nekolicina jahača se kradom naceri.

— Konje su ostavili ovdje — uzvratí Clem. — Nikako to ne mogu razumjeti. Izgleda upravo tako kao da su im životinje samo smetale, pa su ih ovdje ostavili.

Rančer pogleda trag što je vodio k dalekim brdima na zapadu.

— Nije ih bilo mnogo. Mala skupina. Možda Veliki Sokol i još dvojica-trojica drugih kojima je bilo samo do pljačke... — Rančer naglo ušuti, a onda doda! — Nikako! Sada mi je jasno, Cleme! Promatra-

N su nas i zapazili kako iskopavamo kanal. I to su htjeli spriječiti!

— Možda — dopusti Reed. Pogleda prema brdima iza brežuljaka.

— Očito žele da ih slijedimo — doda rančer. — Žele nas namamiti u planine da bismo tamo upali u stupicu. Taj zacijelo misli da ja hlače oblačim klijestima.

— Pa, zar nećeš slijediti tragove, gospodaru? — začuđeno zapita jedan muškarac.

— Ni ne pomišljam na to! Odjahat ćemo u grad i kazati šerifu da sastavi potjeru. Nije to naš posao.

Jahači kimnu u znak suglasnosti.

— Clemens, ti ćeš se vratiti s Danom, Richardom i Coleom. Odjahat ćete na ranč i nećete ga napuštati dok se mi ne vratimo... Rone, vi se vratite k stadu!

Okrenu konje i pojašu šipražjem prema sjeveru.

— Mi ćemo u grad — objasni rančer. — Potražiti ćemo te proklete crvene đavole, ali bit će nas više nego što očekuju.

Kad je rančer potjerao konja, Clem domahne ostalima i proslijedi za gospodarom.

— — —

— Indijanci? — zapita šerif koji je stajao po srijedi ceste ispred jahača, ruku oslonjenih o bokove.

— Da, kazao sam. Pa, što još čekate? Osedlajte konje, a mi ćemo poći u potjeru.

— Kakve mi veze imamo s tim? — progunda krojač, oniži mršavko — Ne namjeravam praviti prokop, niti napajati stoku na jezeru. Stok uopće nemam!

Keith Graham se osloni rukama o jabuku sedla.

— Tako, dakle... vas se to ništa ne tiče, zar ne? Ne tiče vas se unatoč tome što u mene nabavljate stoku za klanje, zar ne? A ti si Zattige, početkom godine sašio petnaestak hlača za moje ljude i primio za taj posao hrpu novca. Ranč te se ništa ne tiče, zar ne?

Krojač ustukne i nestade u mnoštvu.

— Tiče se to svih nas — suho objasni šerif. — Naravno, ranč je i za nas važan. No, porazgovarajmo o tome u miru, Grahame. Pođimo u salun.

— Nije potrebno razgovarati o tome — bahato će mu rančer — no neću se usprotiviti da popijemo koju. — Potjera konja k salunu i pred njim sjaše. Ljudi su ga slijedili. I Clem dojaše s ostalima.

Građani su se već okupili u salunu, a Graham im se pridruži sa svojim kaubojima. Clem ostane ispred saluna; pogleda Shirley koja je stajala ispred trgovine i smiješila mu se. Prijeđe k njoj, ugleda otvorena vrata i Bena Davida koji je upravo navukao crni haljetak, nabio šešir na glavu i izašao.

— Što je, zar Indijanci?

— Tako izgleda.

— Tako izgleda... Što to znači?

— Nisam vidio ubojice. No oba su kauboja ubijena strelicama.

— Eto, onda su to i bili Indijanci. — Trgovac zaključa trgovinu, gurne ključ u džep, zakopča haljetak i žustro prijeđe ulicu.

— Hoćemo li malo prošetati? — zapita Shirley Clema.

Reed kimne i siđe s djevojkom na ulicu. Odšeću do kraja ulice, a onda skrenu iza ugla prema suši sa starim, protrulim, povijenim kro-

vom što se nalazila iza ostataka propale ograde od kolaca. U suši je vladao polumrak. Uza zidove je bilo starih i trulih stvari, namještaja što se već raspadao, sanduka sa željeznim okovima, a bila su tu i jedna kola sasvim opletena paučinom.

— Najveći dio te starudije potječe iz doba kad je ova bila tvrđava u kojoj se trgovalo — reče djevojka, naslonivši se na Clema. — David je vraški mnogo rovaio ovuda.

— Što je tražio?

— Ne znam, ne govori o tome. Kad sam se jednom iznenadno pojavila, kopao je po onoj starudiji tamo preko. Drugi puta je imao u ruci neka stara pisma. Reče kako potječu još iz rata za oslobođenje. Zamisli, od onda je prošlo devedeset i osam godina!

— A što je s njima htio?

— Vjerojatno sušta znatiželja. No, dakako, on to naziva drugačije. Govori kako je to istraživanje starijima. Nazvao je to čak i istraživanjem povijesti. Time se pravi važan pred drugima, a ponekad drži o tome čak i predavanja u salunu. — Djevojka se tiho nasmije. — No u posljednje vrijeme to više ne radi.

Clem i djevojka iziđu iz suše i ugledaju na uglu jednoga kauboja.

— Traži te gospodar, Cleme! — poviče čovjek i podrugljivo se naceri. — A ja odmah pomislih da ću vas pronaći ovdje.

— Tako, pomislio si?

— Naravno, i sam vidiš.

Vrate se. Kauboj pobrza ispred njih, dojuri u salun i poviče:

— Upravo kako rekoh, gospodaru! Zajedno s djevojkom se bacio u potragu za kojim mračnim kutkom!

Zastanu ispred saluna, i Clem sliježe ramenima.

— Eto, ne ide, i ne ide!

— Ne mari... Uostalom, jesi li vidio ona četiri tipa od jučer? Mislim, nakon što si se rastao sa šerifom?

— Nisam, no...

— Što si htio kazati?

— Tek mi sada pada na um... Upravo su četvorica napali naše kauboje.

— Pa, bila je riječ o lukovima i strelicama, Cleme, a oni su momci imali revolvere i puške.

— Da... znam. Do viđenja! — Reed se naglo okrene i uđe u salun.

Keith Graham i šerif su stajali uz tezu. U prostoriji je bilo i stolova, za kojima su ljudi sjedili tako da su mogli vidjeti Grahama i šerifa.

— No, napokon! — progundā Graham kad je Clem ušao.

— Što je odjednom tako važno? — razdraženo zapita predradnik.

— Ne plaćam te za to da s djevojkom tražiš mračne zakutke!

Netko se nasmije, a ostali mu se pridruže.

— Lako vas je zabaviti — prezirno će Clem.

Graham se nakašlje i pogleda ostale.

— Nastavimo... Svaki čovjek koji posjeduje konja jahat će s nama! Pokuša li tko izmaći, neka pričekā dan kad ću mu se osvetiti! Svi povlačimo za uže na istoj strani. Indijanci su nam zajednički neprijatelji... Onda, ima li koga tko neće jahati?

Ljudi se počnu međusobno pogledavati. Clem primijeti da bi se većina najradije povukla... Međutim, svi su se bojali Keitha Grahama, jer su i te kako dobro znali da on nika-

da ne prijeti isprazno. Bacit će na koljena svakoga koji neće pojahati, uništiti će ga tako da će ga i ostali istjerati iz grada.

— Koliko vidim, svi imate konje i svi ćete jahati. — Graham kimne. — Tako sam i očekivao. Ruka ruku pere. A Velikom Sokolu može već sutra pasti na um da napadne grad.

— Govorite kao da znate da je kauboje ubilo pleme Velikoga Sokola — reče Clem. — Tā, to je ipak samo pretpostavka,

— Vidjet ćemo. — Graham pogleda preko ramena i domahne točitelju. — Svima još po jedno piće!

Čovjek izađe pred tezgju s dvije boce i svima natoči piće do vrha čaše; oni koji još nisu popili viski, brzo iskape piće. A jedan, kojemu je gostioničar ulio premalo, otme čovjeku bocu i napuni čašu do ruba.

Keith Graham ispije i krene prema vratima, a Reed 'za njim. Odveže konja i povede ga do sredine ceste. Shirley više nije vidio.

Graham uzjaše. Kad su i ostali izašli iz saluna, rančer zagrmli:

— Ne biste li se brže pokrenuli?

Clem se vine u sedlo i polagano pojaše niz cestu. Graham ga je slijedio, no odjednom dohvati uzde Clemova konja i zauzda obje životinje.

— Što ti je? — procjedi rančer.

— Ništa.

— Nešto ti se ne sviđa, vidim to sasvim jasno.

— Besmislica. Samo me muči osjećaj da nešto nije u redu.

— Pa što ne bi bilo u redu?

— Ne znam.

Graham ispusti uzde Clemova konja.

— Sve je u najboljem redu! Slijedit ćemo tragove i utvrditi je li to bio Veliki Sokol sa svojima ili nije.

IV

Jahači se zaustave na kraju jarka. Šerif sjaše i podigne jednu strelicu, a onda je pažljivo promotri. Mrtvacu više nije bilo; kaubojski su ih odnijeli na ranč da bi ih tamo sahranili.

— Ima li što osobito na strelici? — zapita rančer.

Šerif preda strelicu vlasniku trgovine koji je na trenutak pogleda i reče:

— Siouxi, nema sumnje!

Clem pogleda preko oveće skupine jahača. Bilo je ovdje više od pedeset ljudi; svi su bili naoružani puškama i revolverima, a džepovi su im bili krcati mecima. Bilo ih je sasvim dovoljno da potuku Indijance, ako na njih naiđu i pri tome ne upadnu u stupicu.

— Meni je sve to suviše jednostavno i prozirno — reče Clem rančeru. A onda pogleda Crosbyja. — Nije li tako, šerife?

— Ne znam što Indijanci namjeravaju. Žele li spriječiti iskopavanje kanala, zacijelo će nas pokušati namamiti u stupicu. Najvjerojatnije negdje u brdima.

— Možda Veliki Sokol namjerava postaviti stupicu gospodinu Grahamu — umiješa se sada vlasnik trgovine. — Previše nas ima da bi se svima suprotstavio! Sada ćemo odjahati do njegova šatora na Yellowstone Peak i uništiti cijelu razbojničku družinu!

— Upravo takol — poviče kovač.
— A onda ćemo se što brže vratiti... naime, imam mnogo posla!

— I ja! — suglasi se krojač. — Premalo zarađujem da bih mogao danima i tjednima jahati naokolo. Hlače ipak nisu tako unosne! — Ljutito pogleda rančera koji se ni ne osvrne na nj.

Clem pojaše u grmlje i na jugu pronađe tragove četiri potkovana konja. Šerif je jahao uz njega.

— Odjašimo na Yellowstone Peak i naprosto ih istrijebimo! — poviče vlasnik trgovine. — Ionako je vrijeme da završimo s njima. U novije se vrijeme okupljaju, gospodine Grahame, udružuju. Jeste li već čuli za Bika Koji Sjedi?

— Prištedite si trud, poznata mi je priča — odgovori rančer. — A želite li baš točno znati, smatram da je cijela ta priča najgluplja izmišljotina koju sam čuo!

— Nije to baš mudro od vas, gospodine Grahame. Kažem vam, Bik Koji Sjedi okupit će nekoliko tisuća ratnika i napasti vaš ranč, kao i naš grad.

— Koliko sam čuo, mržnja Indijanaca upravljena je na ljude koji tragaju za zlatom na sjeveru — uzvratila Graham.

— Tako je sve započelo, no u međuvremenu su poludjeli od želje da sve bijelce pošalju u vječne lovne poljane!

— To zvuči kao da želi nahuškati druge — reče Clem šerifu.

— Pa, zašto bi to učinio?

— Ne znam, no tako mi zvuči. Poslušajte ga malo bolje!

— Slušam ga cijelo vrijeme!

Clem je slijedio tragove jahača koji su sada skrenuli u smjeru zap-

da, da bi se onda počeli uspinjati k vrhu brežuljka. Šerif mu je još jahao s desne strane; Graham sada pritjera konja Reedu s lijeva. Dalje, iza njih, vlasnik trgovine je promuklim glasom grdio Indijance, dok je vlasnik saluna počeo dijeliti hranu što su je ponijeli.

Skupina jahača polagano se približavala brdima u koja su tragovi vodili gotovo u sasvim ravnoj liniji. Ranč ostade na sjeveru iza jahača, no u jednoj se dugoj dolini nalazilo stado: otprilike tisuću goveda.

Kauboj koji se kretao oko stada potjera konja prema jahačima, koji se zaustave na obronku brežuljka.

— Matte, jeste li posljednje noći primijetili Indijance? — zapita rančer. — Ili, možda, pred jutro?

Žilavi kauboj zauzda konja.

— Indijance? Nismo. Nikoga nije bilo ovdje.

— Zar ni bijelce? — zapita Clem. — Četiri jahača!

Kauboj strese glavom.

— Ipak... možda je netko noćas projahao.

Clem procijeni udaljenost do stada u dolini; iznosila je približno jedan kilometar. Bio je duboko uvjeren kako nekolicina jahača može noću neprimijećeno projahati na toj udaljenosti od stada.

— Zacijelo prilično čvrsto spavate, zar ne? — bahato zapita rančer. — O tome ćemo još porazgovarati! Naprijed!

Pojašu obronkom brežuljka do vrha, onda prema zapadu i tu se počnu spuštati. Tragovi su i nadalje vodili prema brdima. Odjednom stignu do potoka u kome su se tragovi izgubili.

Jahači opet zauzdaju konje. Kori-
tom je protjecalo vrlo malo vode,
no Clem pogleda obale potoka i zak-
ljuča kako je za noćne hladnoće za-
cijelo bilo drugačije. Na dnu korita
tragovi se nisu zadržali. Pijesak ih
je odmah pokrio.

— Šerife, pojahat ćete drugom
obalom! — zapovijedi rančer.

— Neće to imati mnogo smisla —
uzvрати Crosby. — Potok će nas od-
vesti u brda, a tamo ionako nećemo
vidjeti na kojem su mjestu izjahali
iz korita... No, dobro, meni je sve-
jedno! — Šerif projaše kroz potok.

Uzvodno su slijedili tijekom vode i
doista nisu pronašli mjesto na
kome su jahači mogli napustiti kori-
to.

Nakon pola sata rančer zaustavi
jahače i sjaše. Svi sada otpuste kola-
ne konjima, a onda ih i napoje,
nakon što su ljudi u potoku napuni-
li svoje boce.

Sada su već bili bliže brdima. Na
sjeveru su se razabirali pošumljeni
obronci što su se uspinjali uvis. Na
mjestu gdje je potok završavao u
bezdanu bilo je samo sivih stijena
što ih je izjelo nevrijeme, a visoko
iznad kanjona na čudnovato obliko-
vanim stijenama, postojali su zara-
vanci.

Nakon pola sata odmora nastave
jahati prema brdima. S druge stra-
ne potoka Clem, rančer i šerif su
na čelu duge kolone jahača. Ljudi
su sada imali puške u rukama; oče-
kivali su da će se pojaviti Indijanci.

Sunce se počne sklanjati prema
zapadu, sjene su već postale dublje
od stjenovitoga zaravanka i padale
su u široki bezdan. Trave više nije
bilo; posvuda samo kamenito tlo.
Kopita su sada odzvanjala preko
kišom ispranih kamenih ploča što

su isijavale toplinu, pa se jahačima
učinilo da je odjednom postalo dvo-
struko vruće.

U nekoliko navrata su zastajkivali
i pretraživali stjenovito tlo, ne bi li
pronašli tragove Indijanaca, ali
nigdje ništa nisu zapazili.

— Ne shvaćam — naposljetku će
potišteno šerif. — Ako nas Veliki
Sokol namjerava namamiti u stupi-
cu, zacijelo je negdje ostavio i pro-
matrača...

— Promatrače uvijek postave na
rubu planine — uzvрати Clem. —
Samo što ih mi nećemo vidjeti.

— Zar uvijek? — zapita Graham.

— Da, uvijek. Kako bi se inače
promatrač osigurao od svih mogu-
ćih iznenađenja, gospodararu.

— Reed je u pravu — suglasi se
šerif. — Izviđači se zacijelo negdje
nalaze, i kazao bih da su nas već
primijetili!

Clem naglo zauzda konja.

I drugi ih zaustave, a onda pogle-
daju u bezdan u kome je vladala
takva žega da se u titravom zraku
iskrivilo sve što se nalazilo ispred
sivih stijena.

— Vidite li što? — tiho zapita še-
rif.

— Učinilo mi se da sam nešto
zapazio s lijeve strane one stijene —
odgovori Clem i izvuče pušku iz
toka.

Pokraj samoga vrha jedne stijene
u kanjonu zapazi kratkotrajni sijev
kojega odmah nestane.

— Da, sada sam i ja vidio — reče
šerif. — Tamo se nalaze izviđači.
Možda bismo se mogli još malo pri-
bližiti a da ih ne natjeramo u bijeg!

Graham domahne ostalima svo-
jim revolverom i ovi se približe
bezdanu. Clem i Crosby budno su

promatrali stijene u kanjonu. Šerif reče:

— Nipošto nemojte pucati vi straga. Jeste li razumijeli? Samo biste nas izbacili iz sedala!

— Pa, onda bih htio znati zašto sam morao jahati s vama! — grdio je krojač.

Porumenjela lica Graham se okrene u sedlu i propišti:

— Još će mi pasti na um što da učinim s tobom, Zattige, obećajem ti!

— Pa dobro... onda se mogu vratiti. — Krojač zauzda konja.

Cijela se kolona zaustavi. Sada se i šerif osvrne.

Pokraj šiljastoga vrha stijene od jednom se pojave dva Indijanca brončane puti i izvuku konje iz zaklona stijene.

— Šerife! — poviče Clem.

— Prokletstvo, ova zbrka doista može sasvim zbuniti čovjeka! — prokune Crosby, podigne pušku k licu i opali.

Prasak hica. stostruko odjekne iz užegloga kanjona.

Indijanci uzvrate paljbom, a onda se bace na konje i potjeraju ih.

Šerif ponovno opali. I Graham je pucao. Jednog Indijanca tane prikuje uz vrat njegove životinje, no ova ga ipak odnese još nekoliko metara. Onda se on svali u stranu i završi na vrućem tlu, gdje je ostao nepokretno ležati. Konj odjuri. Drugi je Indijanac pucao u trku, ali nije zastavljao konja. Konj bez jahača nestane iza jedne stijene. Slojevi zraka različite temperature iskrive sliku Indijanca u bijegu. Iako su sada svi pucali kao opsjednuti, Indijanac umakne tanadi. Premda ga više nitko nije mogao vidjeti, svi su još

nekoliko trenutaka pucali kao divlji, tako da je velik oblak sivoga barutnog dima obavio cijelu skupinu jahača.

Naposljedku spuste oružje. Graham i šerif pogledaju Clema, koji nije sudjelovao u pucnjavi, već je samo klimao glavom.

— Tek se sada zapaža mržnja što vas pokreće — reče predradnik. — Pedesetorica pucate na jednoga protivnika koji samo pokušava pobjeći.

— Indijanci ovoga područja su naši prirodni neprijatelji — odgovori šerif. — Bez obzira ubijamo li mi rado ili ne, između Siouxa i nas ne postoji nikakav drugi način sporazumijevanja... Pa, zar je u Kansasu bilo drugačije?

— U Kansasu uopće nema Indijanaca.

— Ali zato ima razbojnika kao pijeska u moru — reče šerif. — A mi ovdje gotovo i ne znamo za njih. — Izvuče metak iz džepa i nabije pušku.

— Onda ćemo barem pogledati koga ste ustrijelili — reče Clem i pojaše. — Onaj drugi će obavijestiti Velikog Sokola kakve oružane snage nasrću na njega!

Otegnuta lica rančer pogleda šerifa.

— Ovaj se nikako ne može sroditi s našom zemljom. To mi je svakim danom sve jasnije.

— Morali biste biti sretni što radi za vas, gospodine Grahame — uzvрати šerif. — Vrlo je pametan, ne pravi greške i može slistiti četvoricu poludiivljih klipana bez ičije pomoći. Zar niste čuli što se jučer dogodilo u trgovini?

— Čuo sam samo kako je izbila neka svađa.

— Onda je još svemu tome i skroman. Naviknut će se na to da čovjek može ovdje živjeti samo ako puca bez ikakva oklijevanja, čim ugleda Indijanca. Mnogi su farmeri to morali naučiti.

— Nadajmo se da će to shvatiti. — Rančer zlovoljno pogleda za svojim predradnikom.

— A i hrabar je, povrh svega. Jaše dalje posve sam i nastaviti će čak i ako mi sada zaustavimo konje. Hoćete li se okladiti, gospodine Grahame?

Rančer se prijezirno naceri šerifu.

— Zacijelo nemate dovoljno novca, zar ne?

Reed u međuvremenu stigne do stijena bezdana, između kojih ni čuh vjetra nije pomicao užegli zrak, tako da je disanje bilo otežano.

Zrak je toliko titrao da se Clemu učini kako onaj poginuli Indijanac pliva kao u vodi.

Zakružio je pogledom po rubovima sasvim okomitih stijena, no ovdje nije bilo nikoga. U prilog tome govorilo je i to što je onaj drugi Indijanac pobjegao odavde kao da ga progoni čopor gladnih vukova.

Kad je stigao do poginulog Indijanca i zauzdao konja, Clemova sjena padne na nepokretnu priliku. Još jednom pogleda naokolo, a onda sjaše.

U nagim brončanim leđima Indijanca zapazi tri rane. Eto, pogodila su ga tri taneta. Preokrenuvši ukočenog čovjeka, ustanovi da je mrtav.

U međuvremenu su stigli i ostali i zaustavili konje.

— Opet jedan manje. Ovaj nam više ne može postati opasan — naduto će rančer.

Clem se uspravi i uzjaše.

— Bit će najbolje da odjašemo dalje — predloži šerif — ali ne tako daleko da bi se za nama mogla zatvoriti stupica.

— Čini se da smo iznenadili Indijance — reče Clem. — Čudnovato je da nas nisu očekivali... Kažem vam, ovdje nešto nije u redu.

— Pa, što nije u redu? — Vlasnik trgovine se prijezirno naceri.

Clem pritjera svojega konja k njegovome.

— Odakle su zapravo došla ona četiri tipa, gospodine Davide?

— Zar oni jučer?

— Da.

— Ono su bili stranci koji su u mene popili viski, jer je u svakom salunu skuplji. No, čini mi se da sam vam to već objasnio... Ali kakve to veze ima s mrtvim Indijancem?

— To bi i mene zanimalo — suglasi se rančer.

— Ni ja to ne znam — reče Clem — ali neprekidno mi se vrzmaju glavom ona četiri tipa, kao i to da smo slijedili tragove četiri potkovana konja. I nitko od nas ne zna jesu li ona četiri jahača projahala ovuda. Možda su skrenuli na nekoliko stotina metara prije planina.

— Zar ćete se svađati? — zapita šerif. — Mislim da bismo morali krenuti!

Kolona se opet pokrene. Za njima ostane mrtvi Indijanac; nitko nije ni pomislio na to da ga sahrani, kako bi zacijelo postupio sa svakim bijelcem.

Iza one šiljate stijene kanjon se opet proširi. Sipinom zasute padine smjenjivale su se sa strmim stijenama, no sve su ipak bile toliko raz-

maknute da nisu mogle bacati sjenu u sredinu kanjona.

— — —

Nije prošlo ni pola sata kad Clem odjednom zauzda konja i uhvati za ruku šerifa koji je jahao uz njega.

Trgovac iza njih tiho prokune.

Na vrhu jedne duge sipinom posute padine na jugu, zaustaviše se četiri jahača.

Zastane i kolona građana i kauboja.

— A što da kažemo o tome, šerife? — otežući zapita Clem. Pogleda one jahače gore i unatoč velikoj udaljenosti prepozna crnobradoga Ferryja Bella.

— Slučajnost — uzvratila šerif. — Hej, vi tamo... siditel!

Riječi odjeknu kanjonom poput smijeha. Jahači na vrhu potjeraju konje i počnu se spuštati sipinom.

Clem je pogledom pretraživao okolinu, ali nikoga nije mogao otkriti. Četiri jahača dojašu do podnožja padine i zauzdaju konje.

— Mislim da ovo više nije gradsko područje, šerife — reče crnobradi.

Clem zapuca krajem uzda i potjera konja do one četvorice. Prema topotu po kamenitom tlu zaključujući da ga ostali slijede.

— Iznenaden sam, unatoč tome — reče Crosby. — Što radite ovdje?

— Što vas se to tiče? — zapita mladi i žilavi Teksašanin. — Koliko smo udaljeni od grada... dvadeset ili trideset kilometara?

— Prilično smo daleko — reče šerif.

Clem zapazi u tokovima na sedlima tih muškaraca puške, ali lukove i strelice nije mogao vidjeti. U tom mu se trenutku vlastita sumnja uči-

ni smiješnom, naprosto zato što nitko od ljudi iz grada nije poznavao te jahače. Prema tome, zacijelo su stranci.

— Onda, nećete kazati kako ste dospjeli ovamo? — zapita šerif.

— Gospode... htjeli smo prema sjeveru — reče crnobradi.

— Pa, kako ste onda jučer jahali prema jugu?

— Odjahali smo u smjeru jugozapada. Namjeravali smo kroz brda, ovdje barem ima sjene.

— A Indijanci? — zapita Clem.

— Nismo vidjeli nikakvoga Indijanca — uzvratila Teksašanin.

Odjednom se zrakom razliježe otegnuti grleni krik.

— Indijanci! — poviče vlasnik trgovine.

Svi se okrenu i s lijeve strane zapaze brojčano jaku skupinu Indijanaca, kako jašu preko jedne uzvisine. Kad su stigli do sipine, jahači natjeraju konje u puni trk i odapnu strelice. Prasne i nekoliko starih pušaka.

— Eto, stigoše! — zagrmi trgovac. — Pucajte, ljudi, ako vam je život drag!

Poskakali su s konja i zapucali u konjanike koji su jurili prema njima. Strelice natjeraju ljude u zaklone. Neki postariji čovjek krikne i sruši se sa strelicom u grudima.

Konji se razbježe. I Clem je pucao, jer bi sada svako oklijevanje bilo neumjesno. Zapazi jednog Indijanca s dugim perjem na glavi; krajevi perja spuštali su mu se niz vrat poput pletenica. Clem opali, ubaci novi metak u cijev i opet povuče obarač, a Indijanac se surva s konja i skotrlja niz padinu.

Zestoka vatra žitelja Worlanda rastjera Indijance. Nekom čovjeku pokraj Clema otme se grleni krik s usta, a onda zatetura i padne. Ali nitko nije imao vremena da se na nj osvrne.

Obodreni vikom i paklenskom vatom iz pušaka, ljudi su pucali u Indijance, koji su se pojavili tako iznenadno. Međutim, Dakote su posustali već na padini i sada su, čini se, namjeravali uzmaknuti.

— Ne dopustite da pobjegnu! — grmio je trgovac. — Pokažite crvenim nitkovima!

Borba još jednom živne, a ljudi iz Worlanda ponovno rastjeraju Indijance. Konji su u paničnom strahu jurili amo-tamo, sudarali se i padali. Čak se i u njihovu rzanju moglo razabrati silni strah; zamahivali su nepotkovanim kopitima.

Sedlar iz Worlanda krikne, presavije se i sruši sa strelicom u tijelu.

Indijanci odjašu u kanjon u smjeru zapada i potraže spas u bijegu. Ljudi iz Worlanda pogode još nekolicinu, a ostali umaknu.

Jedan za drugim ljudi spuste puške i počnu se pogledavati u lica što su posivjela od barutnoga dima.

Cijela je padina bila pokrivena leševima... Ovdje je bilo najmanje petnaest ratnika i barem deset ustrijeljenih konja. Tu i tamo još bi se koje kopito pomaklo, ili bi kriknuo pokoji ranjenik.

Poginulo je i pet ljudi iz Worlanda, dvojica su bila povrijeđena, jedan je kauboj bio mrtav; Walt Shaw, jedan od one četvorice stranaca, upravo onaj poput ormara široki tip s četvrtastom lubanjom. imao je strelicu u lijevoj strani

prsna. Lice mu je bilo blijedo, na čelu su mu sjale kaplje znoja, a bezbojne su mu usne drhtale.

Crnobradi i Teksašanin ga polože na tlo. Bell izvuče strelicu i reče:

— Samo budi miran, Walt.

Ranjenik zasteje. No i ostalim su se ranjenicima otimali strašni krikovi od kojih bi se čovjeku sledila moždina u kostima.

— Reed je ustrijelio poglavicu — reče šerif i zaputi se s rančerom prema mjestu na kome je ležao Indijanac s vijencem od perja na glavi; bilo je to gotovo u podnožju padine. — Možemo mu zahvaliti, gospodine Grahame.

— Jeste li sigurni? — progunda rančer.

— Vidio sam... Zar mislite da bi Indijanci inače pobjegli?

Rančer zastane i pogleda uz padinu.

— Nisu odabrali baš najprikladnije mjesto!

Clem stigne za njima.

— Doista slabo.

Graham se okrene.

— Što?

— Eto, ako je to uopće morala biti stupica, onda su odabrali slabo mjesto.

— A što bi to još moglo biti? — zapita rančer.

— Možda ih je onaj izviđač pozvao u pomoć, a u žurbi nisu pronašli nikakvo bolje skrovište od onih stijena povrh padine.

Graham pogleda šerifa, no ovaj samo sliježe ramenima.

— Predlažem da ostavimo nekoliko ljudi pokraj ranjenika i odjašemo dalje — reče rančer. — Indijance ćemo zacijelo uhvatiti na Yellowstone Peak, ako još imaju tamo šatore.

— A onda? — zapita Clem. — Zar ćete pobiti njihove obitelji?

— Ovo je već doista otišlo predaleko — suglasi se šerif.

— Kako predaleko? — usprotivi se trgovac. — Djeca ratnika će za nekoliko godina i sami postati ratnici, a onda će ubijati našu djecu!

— Tako jel — Graham kimne. — Hajde, ljudi, okupite se! Dovedite konje... Prokletstvo, ta gdje su konji?

— Pobjegli su niz kanjon — objasni Clem. — Zacijelo će trebati dobar sat dok ih pohvatamo.

— Unatoč svemu... — ustrajao je trgovac — ja sam za to da više ne popuštamo i da ih dalje progonimo. Da ih zauvijek slistimo! Sada su uvjereni da im je sreća okrenula leđa. Smrt poglavice ih je duboko potresla, znam to sasvim točno!

— Hajde, pohvatajmo konje! — zapovijedi rančer i potrči kanjonom, a za njim gotovo svi ljudi.

Clem ostane s još trojicom. Previ-
jali su ranjenike koje je zahvatila tanad. Mnogo je teže bilo s onima kojima su strelice ostale u tijelu, no to su bila samo dvojica: Walt Shaw, onaj poput ormara široki tip, i puškar iz Worlanda.

Kad se Clem htio sagnuti nad čovjeka, brijač ga zadrži.

— Taj će poživjeti još samo nekoliko minuta — došapne mu.

Puškar je stenjao i bacao se amo-
tamo, a onda se zakotrlja i prelomi strelicu. Vikao je, kotrljao, kašljao, a onda se odjednom umiri.

— Eto, izdahnuo je — reče brijač. — A sve to zbog Grahamova prokopala!

Clem se okrene i pogleda Shawa i njegova tri prijatelja koji su kleća-

li oko povrijeđenoga druga. A onda podigne povoje što ih je brijač uvijek nosio sa sobom i pođe uz padinu k dvojici još živih Indijanaca. Jednoga je pogodilo barem šest taneta i Clem mu više nije mogao pomoći... izdahnuo je prije nego što je brijač stigao Reeda.

Clem se sada posveti drugom, kome je krvvarila noga, a i grudi su mu bile oblijepljene krvlju.

— Ne bih to radio na vašem mjestu — reče brijač.

— Zar ga ne biste previli?

— Nitko to ne bi uradio, Reede. I nitko nema razumijevanja za to... Osim toga, besmisleno je, jer će za koji trenutak umrijeti. Nema više gotovo ni kaplje krvi u sebil

Clem se pokoleba. Učini mu se besmislenim i opasnim izazivati mržnju tih ljudi, a Indijanac ionako nije imao nikakvih izgleda da preživi.

Indijanac pokrene isušene usne i zastenje. Brijač se sagne, da mu vode iz boce koju je ponio sa sobom i reče:

— Ne smiju to vidjeti!

Clem se okrene i opet siđe niz padinu. Kad je brijač za nekoliko minuta stigao za njim, izdahnuo je i posljednji Indijanac na padini.

Iz kanjona se začuje topot kopita. Rančer se pojavi prvi. No, nije jahao svog konja. Zauzda životinju i pogleda ljude koji su klečali oko povrijeđenoga pa zapita:

— Jesi li završio s onima, Cleme? Sa svima?

— Sada to više nije važno. Stvar je završena i zaboravljena.

U kanjonu se pojave slijedeća dva jahača; jedan je od njih bio šerif, a drugi neki građanin kojega Clem nije poznavao.

— A gdje su ostali? — izdere se rančer, praveći se kao da već vječnost čeka.

— Stići će za koji trenutak. — Šerif zauzda konja. — Pokušavaju pronaći svoje konje, a naposljetku se moraju zadovoljiti s prvim kojega uhvate, gospodine Grahame.

Rančer prokune, ali ništa ne odgovori.

Ne potraje dugo i ljudi počnu pri-
stizati. Jedan je kauboj vodio ranč-
rova konja, drugi Clemova.

— Koga još nema? — zapita Gra-
ham.

Šerif se uspravi u stremenima.

— Nedostaju još petorica, gospodi-
ne Grahame.

— Neka nas ovdje pričekaju...
Naprijed, ljudi!

Skupina jahača pojaše uz padinu.

V

Yellowstone Peak, vrh na kraju
jedne planinske udoline nalik kanjo-
nu, bio je napušten. Nekoliko šato-
ra, smeće, pokrivači i brojne bivo-
lje kože ukazivali da su Indijanci u
žurbi napustili logor.

— Ptičice su odletjele! — procije-
di trgovac čim su zauzdali konje.

Clem još nikada nije bio ovdje, a
nije poznavao ni onaj kraj što se na-
lazio dublje u planinama. Vidio je
samo krševite stijene od kojih se
sastojala planina što je nadvisivala
sve ostale. Ispod tih stijena nalazile
su se udubine od kojih su barem
neke bile nastanjene.

Trgovac sjaše.

— Oprez! — upozori šerif. —
Možda još ima Indijanaca koji su iz
nekih razloga zaostali!

— Nipošto, otišli su! — David
dohvati pušku pod ruku, priđe naj-
bližem šatoru i nestane u njemu.
Kad se opet pojavio, naceri se i po-
viče:

— Odletjeli su. I nikada se neće
vratiti. I sami znate kako su praz-
novjerni. Poglavica je poginuo u bli-
zini i sada će izbjegavati ovo mje-
sto, a i kanjon. Pričat će o tome i
tako će to doprijeti do ušiju drugih
plemena, i zato će Yellowstone
Peak za sve njih ubuduće biti mje-
sto na kome vlada zao duh. Idućih
godina neće više ovamo doći nijed-
no pleme.

Ben David se nadmeno nasmije i
bahato zabaci pušku.

— Htio bih samo znati što vam je
pri tome tako smiješno — reče
Clem.

Sada i ostali sjašu i počnu pretra-
živati udubine u stijeni i šatore. Ali
nisu pronašli nijednoga Indijanca.
Svi su pobjegli navrat-nanos, napro-
sto zato što je poglavica poginuo.

— U crvenokožaca je uvijek tako
— objasni trgovac.

— Dobro ste obaviješteni — uz-
vratí Reed.

— Bivio sam se time, i to je sve.

David se zadovoljno naceri pred-
radniku; Clemu se učini kako
trgovca toga dana više neće ništa
moći ozlovoljiti.

— Pa, vratimo se onda — reče
Keith Graham. — Stvar je time za-
vršena, a mi možemo u miru nasta-
viti s prokopavanjem kanala. Indi-
janci nas više neće smetati, zar ne,
Davide?

— Nipošto, gospodine Grahame.

Rančer se popne u sedlo i pojaše prema izlazu iz udoline, u koju su gotovo okomite stijene bacale duge sjene, dok su mnoge udubine u njima pobuđivale dojam da su te planine sasvim šuplje.

Svi pojašu za rančerom prema kanjonu u kome su ležali mrtvaci. Na nebu iznad kanjona strvinari su povlačili krugove.

Clem odmah zamijeti da su ona tri stranca nestala s ranjenim Waltom Shawom. I šerif to zamijeti, pa zapita brijača, koji je cijelo to vrijeme ostao u kanjonu, što to znači.

— Otišli su — odgovori brijač.

— Zar nisu ništa kazali?

— Nisu... Pa, što bi trebalo da kažu?

Serif sjaše.

— Položili su povrijeđenoga u sedlo i naprosto odjahali — nastavi brijač. — Tamo dolje! — Pokaže u kanjon.

Clem pogleda u nebo, jer je neka sjena preletjela preko tla. Strvinari su se neprekidno pojavljivali, u sve većem broju, i njihovo promuklo kriještanje se razlegne zrakom.

— Hoćemo li ponijeti mrtve? — zapita trgovac. — Upravo mi pada na um da bih mogao odjahati do lovca na stupice Tobiasa kad sam već ovdje. Možda je opet sakupio nekoliko krzna... Jesam li vam potreban, šerife?

— Niste.

— Dobro, onda ću odjahati do Tobiasa.

Clem Reed pogleda za njim. Njegov je poslodavac, čini se, bio sasvim zadovoljan. Sada je sigurno znao da Indijanci za njega više nisu opasni.

— Mrtve ćemo uzeti sa sobom — reče brijač. — Hajde, ljudi, požurimo li, mogli bismo u grad stići prije ponoći!

— — —

Dva dana poslije, Clem Reed odjaše u Worland u pratnji trojice kauboja. Momci zauzdaju konje pred salunom i nasmiju se.

— Zacijelo ćeš odjahati do trgovine, zar ne? — zapita Carl, najniži jahać.

— Pogodio si. No, doći ću u salun. Nemojte previše piti, jer se još danas moramo vratiti!

Momci potjeraju konje do grede ispred saluna, što je služila za vezanje životinja, a onda sjašu.

Clem odjaše dalje, pozdravi šerifa koji je sjedio ispred svoje kuće u stolici za njihanje i kimnuo mu, a onda zaustavi konja ispred trgovine, sjaše i sveže uzde o motku.

Vrata trgovine se naglo otvore i tresnu o zid, staklo na jednom prozoru zazveči, a djevojka istrči iz trgovine i poviče:

— Cleme, naposljetku si opet ovdje!

Shirley mu potrči u susret. Morao ju je dočekati, a onda ga ona svojim naletom pritisne leđima na konja. Djevojka se nasmije i poljubila ga.

— Pa to je sjajno! Danas imam vremena. Gospodara nema.

Clem spusti djevojku na tlo.

— Što... opet ga nema?

— Da.

— Pa gdje je?

— Koliko mi je poznato, odjahao je k jednom farmeru. Ne mučim ga pitanjima, ne voli to. Hoćemo li najprije ući? Skuhat ću kavu.

Clem pođe za djevojkom u trgovinu, zatvori vrata i nasloni se na njih.

— Zar oduvijek tako mnogo putuje?

— Prije je često tjednima bio ovdje... mislim, prije nekog vremena, dok je ono čeprkao po suši. Silno ga je zaokupljao taj posao... Pa znaš i sam, trgovina u tako malom gradu ne može sasvim ispuniti vrijeme jednoga muškarca...

— Aha! — Clem priđe tezgi. — Nedavno je bio u jednoga lovca na stupice u planini.

— Da, kazao mi je.

— Je li donio krzna?

— Nije. Reče da ih Tobias nije imao.

Clem se ogleda.

— Ako trgovina u tako malom gnijezdu ne može u potpunosti zaoкупiti čovjeka, onda se takav posao zacijelo ne bi moglo nazvati zlatnim rudnikom, zar ne?

— Nipošto! Upravo se zato toliko raduje kad se pojavi nekoliko tipova, kao ono nedavno, i popije koju bocu viskija. Takvi ljudi ne paze na svaki novčić, poput ovih u gradu. Govorim ti upravo onako kako je.

— Shvaćam, Shirley. — Clem dohvati čašu i ulije u nju malko viskija iz boce koja je uvijek ovdje stajala. Otpije gutljaj i kimne. — Ovak čak i prija... Je li još što govorio o ljudima koji su bili ovdje?

Shirley prijede s druge strane tezge i počne se prstima poigravati s ukrasima na svojoj haljini.

— Nije, ni riječi! Mislim da ih je već odavna zaboravio.

— Da... zacijelo je tako. — Clem ispije piće i odloži praznu čašu na tezgu.

— Hoćeš li još jednu?

— Neću... tā, ionako si htjela skuhati kavu.

— Želiš li je doista? Htjedoh te zapitati... hoćeš li je doista popiti?

— Dakako! Prava kava me uvijek raduje. U nas se kuhaju samo splačine.

Shirley se nasmije, okrene se i uđe u kuhinju; vrata ostavi otvorena.

— Oh, vatra nije naložena! — Opet izide. — Ne bismo li radije prošetali? Ili bih mogla posuditi konja da malo jašimo!

— Kako želiš, Shirley.

Izide pred tezgu, uhvati ga za ramena i poljubi. Oči joj zasjaju poput zvijezda.

— Zar doista ne želiš popiti kavu?

— Ne, nije to toliko važno — uzvрати Clem, ne zamjerivši joj te nagle promjene. — No, zar se ne bojiš da bi u preriji mogla naići na Indijance?

— Zašto?

— Zar doista nisi čula što se dogodilo? — začuđeno je zapitao.

— Ben David je rekao kako slijedećih godina nijedan Indijanac neće dopustiti da ga tko ugleda u blizini Yellowstone Peaka. Izbjegavat će mjesta koja su za njih nekoć bila sveta, kao i blizinu mjesta na kome je poginuo poglavica.

— To je kazao?

— Da.

— Pa, poglavicu nisu ubili na Yellowstone Peaku, Shirley!

— Ali svakako u blizini planine... Možemo sasvim mirno odjahati. Ben David se razumije u Indijance. Znaju to svi u gradu, Cleme!

— Da, već sam čuo — pomirljivo je uzvratio.

— Pa, što ćemo onda?

— Eto, lijepo ćemo odjahtati. —
Okrenuo se i pogledao kroz prozor.

— Što je, Cleme?

— Što bi bilo?

— Nekako si se promijenio. —
Djevojka mu priđe i dohvati ga za ruku. — Tako si zamišljen.

— Muči me osjećaj da će nam Indijanci zadati još grdnih briga. Ili ćemo se namučiti s tom čudnovatom pričom.

— Kakva je to čudnovata priča?

— Četiri su jahača bila u blizini prokopa i tamo su ubili dvojicu mojih drugova. Jahali su potkovane konje. Poslije smo naišli samo na dva izviđača koji su jahali nepotkovane konje, a onda smo naoko upali u stupicu.

— Što znači »naoko«?

— Nije to bila nikakva stupica, Shirley.

U djevojčinu čelu zasječe se jedna bora.

— Kako nije?

— Jedan je izviđač pobjegao ispred naše pucnjave, Shirley. Odjahao je Velikom Sokolu i kazao mu kako se jaka skupina jahača kreće prema Yellowstone Peak. Indijanci su nato pojahali konje i upustili se u borbu s nama. Stupica izgleda sasvim drugačije i u gotovo svim slučajevima znači svršetak za svakoga tko u nju upadne. No u ovom su slučaju poraženi Indijanci. Kraći okršaj završio je bijegom preživjelih, koji su u paničnoj žurbi napustili planinu.

— Ben David mi to nije tako opisao.

— Nije?

— Nije. Reče da su prerano zatvorili stupicu. Prema njegovim navodima bilo je to tako kao kad bi

netko pokušao zalupiti vrata dok onaj drugi još drži nogu između njih.

Krajišci Clemovih usana saviju se prema dolje.

— Načinim li stupicu, neće mi nedostajali strpljenja da je zatvorim u pravom trenutku... Ne, sve mi se to nimalo ne sviđa! A ponajmanje ono sa četvoricom jahača na potkovanim konjima. To me podsjeća na one tipove koje sam zatekao ovdje. Zar ih doista još nikada nisi vidjela?

— Nisam. Neprekidno su razgovarali o tome kako namjeravaju poći u potragu za zlatom.

— A onda su odjahali na jugozapad, umjesto na sjever... Pa, ja ću sada odjahati do onoga lovca na stupice.

— Kako sada? Mislim...

— Poslije, Shirley.

— Mogu odjahati s tobom!

— Ne možeš! Tada bih se morao još jednom vratiti ovamo da te dopratim. Bit će bolje da ostaneš ovdje. Kad bi poslije pošla u salun... Ma čemu? Sam ću im kazati. — Clem se odlučno okrene i poljubi djevojku. — Ali nemoj ništa kazati Davidu!

— Govoriš kao da si posumnjao u njega da je učinio nešto... nešto nečasna.

— Ni sâm to ne mogu shvatiti, ali nikako mi ne ide iz glave.

Clem odmakne djevojku u stranu, iziđe, odveže konja i vine se u sedlo. Domahne Shirley i naglo okrene konja, tako da mu nije stigla više ništa kazati.

Odjaše do saluna, zauzda konja i dovikne preko njihovih vrata:

— Hej, momci, moram nešto srediti. Morat ćete sami odjahati na ranč!

Jedan kauboj iziđe, no Clem je već potjerao konja i odjahao ulicom. Topot kopita odjekne gradom, a prašina što se uzvitlala obavije kauboja.

I drugi kauboj iziđe iz saluna i sada su obojica zurili u prašinu što se podigla za jahačem.

— Razumiješ li to? — zapita drugi prvoga.

Ovaj strese glavom i pogleda djevojku koja je stajala na suncu ispred trgovine.

— Hej, kamo mu se toliko žuri, Shirley?

— Ne znam — uzvratila djevojka i otrči u trgovinu.

— Pa, onda ću popiti još jednu — reče onaj drugi, okrene se i vrati u salon. — Neću dopustiti da mi upropaste slobodan dan!

— — —

Kad je ugledao dva vuka koji su ispod hrpe kamenja i sipine iskopali leš i raskomadali ga, Reed zauzda konja. Izvuče pušku iz toka i opali hitac iznad životinja. Tane završi u stijeni, odbije se, a onda odleti uza zujavi zvuk.

Vukovi pobjegnu.

Potjera konja nih padinu i stigne u blizinu leša što su ga plijena željni vuci već strašno iznakazili. Unatoč tome odmah prepozna jednoga od četvorice koje je po prvi puta susreo u trgovini Bena Davida, a zatim ponovo u brdima. Bio je to Walt Shaw, onaj poput ormara široki, četvrtaste lubanje, kojega su ranili Indijanci. Prema svemu sudeći, podlegao je ranama prilikom dugotrajnoga jahanja.

Clem sjaše, nabaca kamenje na leš, a onda odjaše dalje.

Klanac se opet spuštao i vodio je prema jugu. Na mjestima gdje bi stijene malo uzmaknule, dizali su se crnogoricom obrasli usponi. Uska je staza vodila u mračnu šumu preko hrpta brežuljka, a s druge se strane spuštala u dolinu, u kojoj se među šipražjem nalazila koliba od drvenih greda.

Clem polagano pojaše dolinom prema kući. Od vjetra iskošena vrata bila su otvorena, no u blizini nije nikoga zapazio.

Iza njegovih leđa odjednom netko ubaci metak u cijev puške. Clem uvuče glavu među ramena i odmakne ruke u stranu, da bi pokazao kako u njima nema nikakvo oružje, a onda pogleda preko ramena.

Lovac na stupice bješe postariji čovjek čupave brade; put mu je podsjećala na uštavljenu kožu. Bio je odjeven u otrcanu odjeću, a glavu je pokrio razderanim šeširom široka oboda.

— Ja sam Clem Reed, s Grahamo-va ranča.

— Tako. — Lovac spusti cijev puške. — Niste li već jednom bili ovdje?

— Jesam.

Tobias iziđe iz grmlja.

— Morate se javiti kad ulazite u dolinu. Ne volim iznenađenja!

— Zacijelo sam zaboravio. Oprostite. — Clem sjaše i ispusti uzde. Pride kolibi i sjedne na klupu ispred nje.

Lovac mu se približi.

— Pa... što želite?

— Gospodin Graham vam poručuje da je bilo nevolja s Indijancima.

Tobias se nasmije, nasloni pušku uza zid i sjedne pokraj Clema.

— Zar vam je to već poznato? — zapita Clem.

— Naravno.

— Odakle?

— Ponajprije, točno znam što se događa u brdima. I drugo, ovdje je bio trgovac iz grada i sve mi je na-dugo i naširoko ispričao.

— Aha! — Clem bješe pomalo razočaran. Naslonio se na zid i upitao:

— Dugo je bio ovdje?

— David?

— A tko drugi?

— Nije. Došao je samo načas, ispričao mi priču i zapitao imam li krzna za njega... Pa, krzna mu prodajem samo kad mi uzmanjka rumu. Gulikoža je on... Čak i zimi radije odjašem u Medicine Bow... тамо mi plaćaju dvostruko.

— Mogu zamisliti. — Clem više uopće nije mislio na Bena Davida, već samo na sebe. Kakav li je luđak! Umjesto da zaboravi sve što se zbilo i slobodni dan ugodno provede sa Shirley, dopustio je da ga ne- jerica natjera ovamo. Ustane i reče: — Sve vam je poznato, i sada je sve u redu.

— Smiješno je što upravo Graham misli na mene! — Lovac na stupice zaklima glavom. — Čovjek nikada nije dovoljno pametan.

Clem pođe k svom konju, pritegne mu kolan i uzjaše.

— Mislite li da će se Indijanci vratiti na Yellowstone Peak?

— Teško. Idućih se godina nikako neće vratiti. — I lovac ustane. Pri tome razvuče lice, a onda protare lijevu ruku. — Opet osjećam jake boli. Bojim se da će biti nevrijeme.

— Nevrijeme?

Clem pogleda nebo, ali nije mogao zapaziti nijednog oblaka.

— Da, nevrijeme. Osjećam ga već deset sati unaprijed.

— Toplo je dovoljno, ali oblake nigdje ne vidim.

— Točno... ne ipak će nevrijeme — ustrajao je lovac. — Kad budete u mojoj dobi, i vi ćete to osjetiti davno prije. Gotovo svi stari ljudi ovdje to osjećaju... No, neću vam dodijavati sa svojim šalama. Lijepo pozdravite gospodina Grahama i zahvalite mu na upozorenju. Doista se osjećam obveznim.

Reed nije mogao prečuti prizvuk poruge u starčevu glasu.

— Zar postoji kamen smutnje između gazde i vas, Tobijase?

— Ne. A što bi to moralo biti?

— Eto, zvučalo je tako.

— Poprilično je ohol i svakom će rado staviti na znanje kako je ovdje najmoćniji. A ja to ne mogu trpjeti. Eto, to je posrijedi, i ništa drugo.

— Aha!

— Raduje li vas, možete mu to i kazati. Meni je svejedno!

— Neću mu reći.

Clem povuče lijevu uzdu, mljacne jezikom i pojaše kroz šipražje u šumu. Na rubu šume zapazi nekoliko stupica što ih je postavio Tobias, a onda ga proguta mrak između stabala.

Kad je izjahao iz šume, osjeti nalet vjetra s istoka; suho šipražje zašušti. No, na nebu još nije bilo nijednog oblaka.

Potjera konja i brzo ujaše u kanjon. Topot kopita odjekne od golih stijena, a njegova sjena padne ispred konja u smjeru istoka. Želim li stići na ranč prije mraka, moram požuriti, pomisli. Okrene se, pogle-

da sunce što se spustilo duboko k zapadu i zaključi da to nije moguće. Prije mraka stići će, u najboljem slučaju, do stada zapadno od ranča.

Kraj gorskog potoka sjaše, napoji konja, a onda se i sam napije vode, zgrabivši je šeširom.

Sve to vrijeme razmišljao je o događajima što su ga zaokupljali već danima, premda je uvijek ponovno pokušavao odbaciti te misli.

Još jedan nalet vjetra prohuji kanjonom, tiho zaurla oko stijena i izbočina i pokuša zaustaviti struju potoka.

Clem se uspravi, nabije mokri šešir na glavu i uzjaše.

VI

Kad je napuštao brda, sunce se spustilo za stijene, a gotovo vodoravne zrake pozlatiše nebo. Za nekoliko se minuta sjene planine spuste na oskudnu prerijsku travu, a onda se obrisi izgube i sumrak padne na zemlju.

Neko je vrijeme jahao brežuljcima, a onda u daljini zapazi vatru kauboja pokraj stada. Polagano joj se približavao. Razabere nejasne prilike što su se poput obrisa kretale oko vatre. Pojavi se jedan jahač, projaše iza vatre, a onda nestane u mraku.

— To sam ja, Clem! — poviče podignutim glasom. Pojaše dalje i dospije u svjetlo vatre.

Kauboji izrone iz tame. Stoku u dolini moglo se samo naslutiti, ali ne i vidjeti.

— Odakle dolaziš? — začuđeno zapita jedan čovjek.

— Imao sam slobodni dan i malo sam jahao naokolo — uzvрати Clem, izbjegavajući pravi odgovor.

— Zar brdima?!

Reed sjaše.

— Da, brdima.

Novi nalet vjetra dođe s istoka, udari po žeravici, izbaci iskre i raspiri vatru. Clem čučne pokraj vatre, dohvati lončić i lonac što je stajao uz rub vatre, ulije čaja i počne ga piti srkajući, jer je bio vrlo vruć.

Jedan mu kauboj rasedla konja i upita:

— Ne moraš li sutra biti na ranču?

— Odjahat ću u svitanje, bit će to sasvim dovoljno.

— Životinja je danas prošla sasvim dovoljno, vidi se na njoj! — reče kauboj i baci sedlo na tlo.

— Bio sam i u gradu. — Clem se nasmiješi mladiću. — Prilično si znatiželjan, Rogeru!

Mladić se nasmiješi, okrene i odvede konja u obor što su ga podigli na kraju pašnjaka. Goveda su sasvim popasla travu pokraj obora, a golo su tlo zagazila papcima.

Jahač se udalji. Roger se vrati i sjedne s ostalim kaubojima uz vatru.

Vjetar je sada zavijao preko brežuljaka, a vatra zaplamsa jače; iskre se ponovno podignu u noć.

— Želiš li što pojesti? — zapita Roger.

— Prilično sam gladan. Jašem od jutra, a nitko mi nije dao ništa za prigristi.

Roger se opet uspravi i nestane u tami.

— A što si tražio u brdima? —
zapita onaj drugi.

— Zar sam kazao da sam bio u
brdima?

— Da, tako si kazao.

— Tako. — Clem sjedne. — Bio
sam u potrazi za jednom tajnom
koja očito postoji samo u mojoj
mašti. Bit će bolje da ne razmišljaš
o tome, čini se da se ne isplati.

Vjetar zaurla iznad njih, i naleti
na šipražjem obrasli obronak.

— Bit će nevrijeme — reče kau-
boj.

— Sigurno je samo da sve sluti
na kišu.

— Nakon one žege što smo je
imali prošloga tjedna, bit će to pravo
nevrijeme, predradniče.

Roger se vrati s mesom. Stavi ro-
štilj na kamenje, na njega položi
meso i izvuče žeravicu iz vatre, pa
je gurne pod roštilj.

Vjetar je puhao sve jače, no dok
je Clem pojeo meso s kukuruznim
kruhom i k tome ispio još šalicu
čaja, zviždanje vjetra u zraku naglo
popusti i posvuda zavlada tišina.
Samo su goveda u dolini ostala
nemirna.

Dva se kaubojka pojave na konji-
ma iz mraka, a jedan reče:

— To je tišina pred oluju. Gove-
da to osjećaju bolje od nas. Bit će
najbolje da nitko od nas ne legne
na spavanje.

Clem odloži lončić na tlo i uspravi
se. Ta je tišina bila vrlo sumnji-
va, iako je u Kansasu sve to izgleda-
lo sasvim drugačije.

— Tako je bilo i one zime prije
dvije godine, neposredno uoči meća-
ve — promrmlja najstariji kauboj.
— Prava je sreća što nije zima, Cle-
me. Tada je tijekom jedne noći na-
padalo četiri metra snijega!

— Bit će najbolje da osedlamo
konje i kružimo oko stada. Možda
ćemo ga održati na okupu!

Zapute se k oboru u kojem su
uvijek držali dvostruki broj konja.
Pohvataju sve životinje, jer su i
kauboji pokraj stada morali promi-
jeniti konje, osedlaju ih i odjašu.

Tiha pjesma nije više mogla umi-
riti stoku. I u samom je zraku, čini
se, podrhtavala neka napetost.
Clem zapazi sjaj u očima stoke;
znao je da je to goli strah. Divlja-
nja prirode životinje su se priboja-
vale podjednako kao i smrti.

Daleko na istoku jedna munja
zapara nebom, zatutnji udaljena
grmljavina, vjetar se opet naglo
podigne i zazviždi iznad leđa gove-
da. Stoka se još više uznemiri i poč-
ne divlje mukati.

Umirujuća pjesma jahača sada
postane glasnija, premda više uopće
nije djelovala na životinje. Brže su
jahali oko stada, pokušavajući ga
što više zbiti.

Tada ponovno sijevne, bliže i
svjetlije negoli maločas. Grmljavina
je postajala sve jača.

Za pet minuta nastupi nevrijeme.
Vjetar sada prijeđe u pravu oluju;
podigne guste oblake prašine i pone-
se ih preko brežuljka u isprekida-
noj liniji. Gromovi su sada udarali
u neposrednoj blizini, a jedan moć-
ni prasak natjera stoku u propinja-
nje. Goveda razbiju lanac jahača i
pojure u slijepoj panici.

Ljudi su pucali bičevima, na ko-
njima su prestizali goveda, pokuša-
vajući vratiti pobjegle životinje u
stado.

Bila je to prava oluja. Spusti se i
kiša, a jedna munja opet sijevne s
neba, osvijetli okolicu jarkim svjet-
lom i tresne negdje u stado. Zahva-

ti jedno govedo, no njegovo se mu-kanje nije moglo čuti u paklenskoj grmljavini.

Svima se učini da se zemlja trese, a stoku više nitko nije mogao zadržati. Zajedno s vjetrom goveda poju-re prema zapadu, k brdima.

U strašnoj oluji sijevnu nove munje i isprekidaju se u zidovima kiše. Stado nasrne preko brežuljka kao da je podivljalo, pa se raširi prema sjeveru i jugu.

Clem je jurio zajedno sa stadom; goveda bi ga ponekad tako ukliještila da bi pad s konja za njega značio kraj. Konj je i sam bio izgubljen; bojao se stoke i teško je bilo njime upravljati. Clem se mogao samo nadati da će se životinje pomalo smiriti. U jednom trenutku zapazi kauboja u kišnom zidu, no već za tren nije ga više vidio; oko njega bijahu samo mokra leđa goveda.

Slijedeća munja bljesne na zapadu i odjekne među jako osvijetljenim brdima i pretvori se u pravu grmljavinu. Ali, ni to više nije moglo izmijeniti smjer kretanja stoke.

Stado se sve više razilazilo. Clem se opet posluži bičem i pokuša okrenuti stoku u svojoj blizini, ili je barem zaustaviti. Međutim, samo je nekoliko goveda toliko usporilo da ih je konj mogao prestići. S prednje se strane pojave nova grla. Clem ih pokuša zaustaviti ili otjerati u drugom smjeru. Nastave li trku k brdima, ljudi ih možda više uopće neće moći okupiti u stado.

— — —

Pod kopitima konja opet se nađe goli kamen. Clem ugleda ispred sebe nekoliko goveda kako trče

kroz kanjon; mogao ih je slijediti samo u punom trku.

Sada je sjala mjesečina. Oluja se smirila prije više od jednoga sata, a oveći dio stada uopće nije stigao do brda. Clem procijeni kako kanjonom ispred njega trče još samo tri-četiri goveda i ponada se da će uskoro i posljednje prisiliti na povrat.

Sada se pred njim pojavi prvo govedo. Jurilo je nabujalim potokom. No, na suprotnoj je strani put sužavala jedna stijena, tako da se govedo moralo zaustaviti.

Clem zauzda konja u visini životinje, potjera ga u potok i pojuri za govedom, mašući pri tome bičem.

Govedo zamuče, spusti se na stražnji dio, a onda opet niz klanac. Clem još jednom zapuca bičem. Govedo tada nestane iz vidokruga.

Reed opet pojaše uz klanac, i uskoro ugleda slijedeće govedo. Za nekoliko minuta stigne izmorenu životinju, a onda s prednje strane zazviždi bičem. Govedo se zaustavi, propne i spusti rogove, kao da namjerava napasti konja. Clem zamahne bičem i olovom otežanim krajem pogodi životinju u glavu. »Hereford« sada uzmakne i popusti. Pridruži se ostalim govedima što su se kretala niz kanjon.

Pričekao je da šumovi goveda sasvim zatihnu, a onda oslušne zvukove klanca. Još prije nekoliko minuta mu se učinilo kako čuje kretanje dva goveda, no nije čuo više ništa do šuma nabujaloga potoka. Bio je poprilično neodlučan, premda je vrlo dobro znao kako Keith Graham može biti uskogrudan... zacijslo će izbrojiti koliko ga je grla stajalo ovo olujno vrijeme.

Tada do njegovih ušiju dopre daleko mukanje.

— Hajde!

Potjera konja koji je teško dihao i opet se stane uspinjati klancem.

Zapazi govedo; ono se pokrene da bi pobjeglo i nestane u sjeni stjenovitoga zida.

Clem čvršće uhvati bič i obodri konja novim povicima. Kopita teško zabubnjaju granitnim tlom. Govedo pojuri još brže. Bila je to mlada i mršava životinja, koju trka za oluje nije silno izmorila.

Konj i govedo nekoliko su kilometara jurili kanjonom na gotovo istom razmaku. Konj se u nekoliko navrata spotakne, tako da se razmak možda čak i povećao. Kad se klanac suzio, Clem je morao zauzdati konja da ne bi naslijepo odjahao u propast. Posvuda je moglo biti krhotina u tlu, a i velikoga kamenja, pa bi i on mogao biti izbačen iz sedla i slomiti vrat zbog mladoga goveda Keitha Grahama, koji ih je ionako imao dovoljno.

Kad je opet jednom zaustavio konja, čuo je govedo iz velike udaljenosti.

— — —

Odjednom prasne hitac. Jeka se razliježe između brda, zanijemi, a onda opet zavlada tišina. Govedo se više nije čulo.

Clem izvuče pušku iz toka, zatakne je pod mišku, savi je bič i objesi ga o jabuku sedla. Onda dohvati pušku za vrat kundaka i polagano pojaše dalje. Ponekad bi još zazvečala kopita, skotrljao se pokoji kamen ili bi kresnula koja iskra ispod potkove.

Smiri konja i pojaše polaganije. Unatoč tome što je bila noć, okolica

mu se učini poznatom; odjednom shvati da se nalazi u neposrednoj blizini Yellowstone Peaka.

Zaustavi konja i slušne, a polagano pojaše dalje sa spremnim oružjem u ruci. Učini mu se da mu se iz mraka cere iskrivljena lica; Clem osjeti da će otkriti nešto nova.

Iza jedne stijene otvori se planinska dolina s mnogim udubinama i visokim stijenama Yellowstone Peaka.

Mlado se govedo nalazilo usred doline, obasjane mjesecinom. Sve je četiri noge ispružilo od sebe, a glavu zabacilo natrag. Bilo je mrtvo.

Clem zauzda konja na granici između sjene i mjesecine, pa pogleda naokolo.

U dolinu su padale mnoge sjene, no u njoj je bilo i mnogo srebrnastoga svjetla, posvuda su zjapili crni otvori udubina; Clemu se učini da mu se odasvud cere iskrivljena lica.

Odjednom prasnu još jedan hitac. Plamičac raspara tamu ispred Clema. U glavu pogođeni konj naprosto se sruši ispod njega, a njemu ispadne puška.

Zakotrljao se tlom, a onda skoči.

Pojave se tri prilike s puškama u rukama; iziđu iz mraka jedne stijene i usmjere cijevi u njega.

Clem se bješe prignuo; ruka mu nije bila udaljena od drška revolvera. No, bilo bi besmisleno povući oružje. Načinili bi od njega sito prije nego što bi mu ruka stigla do kolata.

Približe mu se i počnu se davoljski cerekati.

Reed je sada znao da njegova sumnja bijaše opravdana. Vidjelo se to na crnobradom Ferryju Bellu, na žilavom Teksašaninu Zaneu Blac-

ku, kao i na čvrstom osrednje visine, Gregoru Weryju. Sva su trojica još bila ovdje, još nisu odjahala na sjever u potragu za zlatom.

— I tako se ljudi uvijek ponovno susreću — reče crnobrađi i poprati svoje riječi zadovoljnim smijehom.

— Slučajnost — otegnuto odgovori Clem. Tražio je zgodu da im umakne, ali je nije mogao dočekati. Sada su stajali samo na dva koraka od njega, ali svaki s druge strane.

— Nevrijeme, zar ne?

— Da. — Clem se malo okrene, kako bi crnobradome zavirio u oči.

— A što vi radite ovdje?

Čovjek se naceri.

— Hoćeš li pogađati?

— Nikada mu neće pasti na um — reče mladi Teksašanin.

Clem ga odmjeri.

— Zar se ovdje možda može što uzeti?

Teksašanin je šutio. Crnobrađi se opet nasmije.

— Pametan je — reče treći. — Nešto mu se neprekidno vrzma glavom. Vidi se to sasvim dobro, Ferry!

— Da, i meni se tako čini. — Crnobrađi kimne. — Što sada misliš, kauboju?

— Mislim da ste svirepi. Zanima me kakve su vaše namjere sa mnom.

Sada se sva trojica nacere. Smijali su se đavolski i bahato; prima-knu mu se bliže.

— Samo se nemojte međusobno poubijati kad se bacim na tlo — otegnuto će im Clem, a onda se baci na Teksašanina i gurne ga u stranu.

Nijedan ne opali. Black zatetura na Weryja, koji prokune. Crnobrađi baci Cemu pušku pod noge.

Reed se spotakne i padne na tlo, a kad je opet skočio, pokraj njega se nađe Teksašanin. Podigne pušku za cijev i udari Clema kundakom u zatiljak.

Predradnik zatetura; pred očima mu zakolutaše zvjezdice, a zemlja kao da se pokrenula pod njegovim nogama koje popuste... Kad je pao na tlo, nije više bio pri svijesti.

Trojka ga pogleda.

— Njuškalo je — reče Wery.

— Besmislica! — izruži ga Ferry Bell, počeo se po crnoj bradi i počeo napregnuto razmišljati.

— Ovamo je došao doista zbog stoke — doda Teksašanin. — Ali, odmah je shvatio!

Crnobrađi se sagne nad onesviještenoga Reeda, dohvati ga za ovratnik, malo zadigne i odvuče u jednu udubinu, i tamo spusti na tlo.

Ostala dvojica dođu za svojim drugom i sada su sva trojica zurili u čovjeka ispred sebe.

— Nestane li, svi će se baciti u potragu za njim — progundā Ferry Bell. — Tada će se ovdje pojaviti svi mogući tipovi; Graham, kauboju, možda čak i šerif... i tako dalje.

— Gospodar će nam onda štošta ispričati — reče Teksašanin.

Bradati kimne.

— Dopustimo li da ode, ispričat će Grahamu da smo mu ustrijelili govedo i konja i da se nalazimo ovdje na Yellowstone Peak, a ne na sjeveru, na zlatonosnim poljima, kamo smo navodno odjahali... U svakom ćemo slučaju uraditi loše.

— Moramo razmisliti i obavijestiti gazdu — reče Wery.

— Hoćeš li ti odjahati u grad? — oštro zapita Bell.

— Kad on dođe ovamo!

— To bi moglo potrajati predugo!
— Bell bijesno prokune. — Da smo samo propustili govedo! Možda bi i on tada projahao ovuda, ni ne primijetivši nas.

— Onda bi se vratio s govedom i još jednom prošao ovuda — usprotivi se Teksašanin.

— Pa što onda? Opet bismo ga čuli i zavukli se u udubinu... Prokletstvo, kako se to govedo moglo tako iznenadno pojaviti! Zar si baš morao pomisliti na sočne odreske!
— Crnobradi pogleda trećega s predbacivanjem u očima.

— Mogao si kazati, pa ne bih pucao! — odbrusi Gregor Wery.

— Ako baš želiš, odjahat ću do gopodara — predloži Teksašanin. — Noću ću se prikrasti njegovoj kući i nitko me neće primijetiti.

— Mogao bi to učiniti tek sutra uvečer — progunda Bell — a do tada će se već svi baciti u potragu za predradnikom. Zar to proketo nevjeme nije moglo pričekati još jedan dan... do vraga!

VII

Clem Reed se osvijesti; odmah shvati što se dogodilo. Osjećao je bol u zatiljku podjednako jasno kao i hladnoću što je izbijala iz tla.

— Nešto svakako moramo poduzeti — začuje crnobradoga gdje govori.

Njegove se riječi poput sablasne jeke odbiju od stijene što je zatvarala šupljinu; zvučalo je to poput prigušenoga smijeha.

— Ali, što? — zapita Teksašanin.

— Tišina! — propišti treći.

Jeka te riječi oštro se odbije od stijena.

Clem se ne pomakne, kako bi ih prevario da je još u nesvijesti. Možda mu se pruži koja zgoda... Čak i povjeruje da će mu se pružiti, jer zglobom ruke osjeti da je njegov revolver još u koricama. Momci su, očito, povjerovali da su ga na duže vrijeme izbacili iz stroja.

— Što je? — zapita Teksašanin.

— Učinilo mi se da čujem jahača u klancu! — gotovo šapne Wery.

Sada opet počnu osluškivati; naposljetku začuju daleki topot, a onda odjekne njištanje konja.

— Prokletstvo! — procijedi crnobradi. — Krenimo!

Reed začuje kako napuštaju udubinu, otvori oči i preokrene se. Sada su bili napolju i svoje su puške okrenuli u smjeru iz kojega se on pojavio. Clem pomisli kako je za njim zacijelo pojahao neki kauboj koji je bio uvjeren da gore u brdima ima još zalutale stoke.

Klekne i izvuče revolver, a onda ustane. Tada počne pipkati uz stijen; odjednom ugleda glavu konja i poviče:

— Pazi!

Istodobno opali. Plamen s grla cijevi ga zaslijepi... učini mu se da će se pećina raspuknuti od praska. Jedan tip zaprepasteno krikne, naglo se okrene i opali. Tane okrzne stijen; odzui u pećinu i negdje udari u kamen.

Zapucaju kao divlji, a Clem se baci na tlo.

Jahač iskoči iz sedla i odmah otvori vatru iz puške, a onda potraži zaklon iza lešine konja na ulazu u kotlinu. Njegov se konj propne, uplašeno zarže i pobjegne.

Ona tri klipana potrče kotlinom.

Neprekidno pucajući, Clem napusti pećinu i pripijen uz stijenu otrči do slijedeće udubine. Konji zaržu u njegovoj blizini. Ispuca cijeli bubanj kolta i zapazi kako su ona trojica nestala s druge strane; i oni su neprekidno pucali.

— Cleme, jesi li ti to? — poviče Roger.

— Jesam. Ovamo!

Predradnik brzo izvuče metke iz pojasa i nabije oružje.

Roger sada opet pripuca na ljude koji su otvorili vatru iz jedne udubine na drugoj strani. Neprekidno pucajući, kauboj potrči uz stijenu i skoči u pećinu, teško dišući.

— Kaži, jesam li prepoznao crnobradoga?

— Jesi.

— Što rade ovdje?

— I ja bih to htio znati!

Clem zapuca, a onda spusti oružje i ponovno ga nabije. Napolju, u blizini uginuloga konja, zapazi svoju pušku. Na kojih desetak koraka udaljenosti...

Tanad je udarala o stijene i zviždala kotlinom.

Roger je divlje pucao sve dok ga Clem ne prekine:

— Bit će bolje da štedimo metke.

Kauboj spusti cijev. Bio je mlad i nemiran, htio je odluku pod svaku cijenu. Proklinjući, počne šetati amo-tamo nadomak ulazu, a onda zađe dublje u mrak udubine i spotakne se o nešto... To mu se raspadne pod nogama. Sagne se i podigne... Napipa još nekoliko sličnih stvarčica i ponese ih k ulazu u udubinu.

Momci s druge strane kotline još su pucali. Ponekad bi dolutalo koje tane i uplašilo konje koji su neprekidno rzali i udarali kopitima.

— Pogledaj, Cleme!

U ruci mladoga kauboja predradnik ugleda perima ukrašenu strelicu. Uzme mu je iz ruke i pruži napolje, da bi je bolje vidio.

— Čudnovato, zar ne? — zapita mladić.

Clem gurne kolt u korice.

— Doista ne znam, Rogere...

— Kako to misliš?

— Eto... to bi moglo biti objašnjenje za sve. Okovani konji, četiri jahča i strelice! Samo su zbog strelica svi pretpostavili da su posrijedi Indijanci.

— Ne samo zato.

— A zbog čega još?

— Pa koga bi drugoga zanimalo da onemogućiti ili barem prekine prokopavanje kanala od ranča do brežuljaka na istoku?

Clem spusti ruku sa strelicom i povuče Rogera iz opasne blizine ulaza.

— Te klipane to uistinu nije moglo zanimati! — nastavi mladić.

— Možda i to ima svoje objašnjenje, Rogere. U svakom slučaju, nešto ovdje smjeraju. A ovdje bi začijelo... — Clem ušuti i uhvati se za čelo. — Pa, naravno!

— Što?

— Žele nešto ovdje!

— To si već jednom kazao!

— Dobro... zar još ne shvaćaš? Dokle su god Indijanci imali ovdje šatore, ovamo nije mogao doći nijedan bijelac.

— Misliš da su htjeli otjerati Indijance?

Uza zloslutni zvižduk jedno tane doleti u udubinu i klizne uz stijenu. Roger se sagne i odbaci strelice što ih je još držao u ruci, a onda podig-

ne pušku i u brzom slijedu opali pet hitaca.

Paljba umuknu. Roger se povuče. Izgorjeli barutni dim ispuni gotovo cijelu udubinu i počne im nagrizati nosnice.

— Zar misliš da su htjeli otjerati Indijance? U tom bi slučaju morali točno proračunati što će se dogoditi, dragi moj! A tko bi unaprijed mogao znati da će ljudi poludjeti od želje da istrijebe pleme Velikoga Sokola ili da ga barem zauvijek otjeraju?

— Mislim da to nije bilo baš osobito teško proračunati, pod pretpostavkom da čovjek zna kako će reagirati ovdašnji ljudi kad pronađu kojega bijelca probodenoga strelicom.

— A odakle bi to ti stranci znali?

Clem pogleda mladog kauboja.

— Da... odakle!

Roger strese glavom.

— Nisu to mogli proračunati... Kažem ti, sve je to bila samo slučajnost!

— Putevi su nam se prečesto ukrstili da bi to bila slučajnost! — osorno će predradnik. — U to više ne vjerujem!

Opet paljba.

Roger htjede izići iz udubine, no Clem ga zadržii.

— Uskoro će stići ostali — reče kauboj.

— Može to potrajati satima. Možda će nas čekati u podnožju brda dok ne svane. A ovdje smo prilično sigurni. Osim toga, imamo i konje.

— Više puteva vodi u klanac. Ne bi bila nikakva slučajnost kad bi se pojavio još koji od naših, čak dvojica!

Clem pogleda u smjeru svog mrtvog konja; nadomak ležini ležala je i puška. Sjala je na mjesecini kao da joj je zatvarač izrađen od zlata.

— Moram pogledati što se još ovdje nalazi!

Roger se okrene i zaputi prema dnu pećine. Tu strugne šibicom po stijeni i upali je.

Svjetlo još više uplaši konje. Bili su međusobno povezani, tako da se nikako nisu mogli osloboditi; sjajne su im oči gotovo ispale iz duplji od silnoga straha. Na tlu je osim lukova i strelica bilo i alata, lopata, jedna sjekira i sanduk prešanoga puščanog praha.

— Pogledaj ovo, Cleme!

Predradnik mu priđe.

Plamen se ugasi, i sada je opet u udubini vladao mrak. Roger upali drugu šibicu, koja se odmah rasplamsa tako da su preko stijena zatitrale sjene.

— Negdje su to ipak morali sakriti prije nego što su odjahali u Worland! Zapravo, što su tražili u Worlandu?

— Viski... u Bena Davida.

Šibica se ugasi.

— U Davida — promrmlja kauboj. — Nešto ću ti kaaziti: bili su u gradu da bi ustanovili kakvo raspoloženje vlada u Worlandu. I tamo su čuli što ljudi misle o Indijancima. Samo su zato odjahali u grad.

— U trgovini su mogli čuti samo Davidovo mišljenje.

— Kako?

— Jer su započinjali svađu sa svima koji bi ušli. Zapazio sam to. Prema tome, valja zaključiti da su ljudi izbjegavali trgovinu.

S druge strane kotline trojka opet zapuca, kao da želi pokazati

da je još ovdje. Konji su žestoko kopali kopitima po tlu.

Roger se vrati k ulazu i uzvratu vatrom. Praskanje puške je u dubini pećine zvučalo još paklenije nego li naprijed; Clem je mogao sasvim dobro zamisliti što konji proživljavaju.

— Prestani! — poviče oštro. Priđe k Rogeru i izviri napolje. — Konji će poludjeti od toga. Naprijed... u drugu pećinu!

Reed istrči napolje i uskoči u susjednu pećinu prije nego što su tipovi uspjeli zapucati. Za njim je trčao mladi kauboj, neprekidno pucajući iz puške oslonjene o bok.

Oni s druge strane sada pojačaju paljbu; no Roger se već nalazio u drugoj pećini. Teško dišući, osloni se na stijenu.

Gotovo cijelu minutu potraje žestoka pucnjava, a onda oslabi i na poslijetku zamre.

U tom trenutku opet se začu topot kopita.

— Dolaze drugi! — poviče Roger.

— Samo jedan — ispravi, ga Reed.

No, topot kopita uto zatihne.

Mladić pogleda napolje.

— Hej, tko je? — poviče. — Oprez, neki luđaci pucaju ovdje kao divlji!

S druge se strane opet začuje bijesna pucnjava, tako da je kauboj morao brzo potražiti zaklon.

Oštro njištanje razlegne se kotli-
nom.

— Roger? — poviče neki hrapav glas.

— To je Owen... Hej, Owene, potraži zaklon, ustrijelit će te! Clem i ja smo ovdje!

Paljba se opet pojača. Roger se hrapavo nasmije i zapuca.

Konj bez gospodara dojuri u kotli-
nu. Zahvati ga jedno tane, a onda se sruši. Uza strmu stijenu poput sjene proleti jedna prilika i utrči u pećinu.

Clem i Roger ustuknu i ugledaju pred sobom Owena s puškom u ruci.

— Ustrijelili su ti konja, zar ne?
— Owen pogleda Clema.

— Da.

— Pa, tko je to?

Roger mu ispriča sve što su znali, a Owen ga je pri tome začuđeno promatrao.

— Jedan mora odjahati na ranč i obavijestiti gazdu — reče Clem kad je Roger dovršio priču.

Owen se okrene.

— A Graham bi morao poslati glasnika šerifu u Worland — doda Reed.

— A što misliš, kada će se on pojaviti ovdje? — zapita Owen. — Proći će barem još jedna noć!

— Glavno je da dođe. — Dat ćemo ti konja, a onda ćemo te zaštititi vatrom, Owene.

— Zašto bih upravo ja? — začudi se kauboj koji je zapravo tek stigao.

— Najbolje se snalaziš u brdima i pronaći ćeš najkraći put. — Roger se naceri drugu. — Samo nemoj kazati da nešto neće biti u redu.

— Dodaj mi pušku! — naredi Clem i uzme kauboju vinčesterku iz ruke. — Rogere, pođi preko i osedlaj konja. Ali moraš biti tih, da ne otkriju što se događa.

— Dobro.

Clem podigne oružje, opali u susjednu stijenu, ubaci novi metak u cijev i nastavi pucati. Barutni dim mu obavije lice, a plamčići s grla cijevi ga ponešto zaslijepe.

Mladić pobrza iz pećine i nestane u drugoj.

Tada sijevnu plamičci s onu stranu kotline i osvijetle obrise muškaraca.

Clem pažljivije nacijsa i povuče otonac. Kundak ga udari u rame, a uza sam prasak pucnja s druge se strane začuje krik.

Trojka obustavi paljbu.

— Zar si pogodio kojega? — zapita Owen.

— I sam si čuo — zlovoljno mu uzvрати Clem. — Dakle, sada sve znaš! Gazda neka pošalje glasnika u grad tako da šerif dođe ovamo. Ne zaboravi to!

— Mislit ću na to.

— Onda pođi k Rogeru, uskoro će osedlati konja.

Reed opet priđe ulazu u pećinu i pogleda na suprotnu stranu.

— Pričekaj, nitkove, osvetit ćemo se! — poviče neki osorni glas.

— Očito sam onoga tamo povrijedio — reče Clem.

Oni s druge strane opet otvore paljbu, tako da je Owen morao ustuknuti.

— Pričekaj nekoliko trenutaka, a onda više neće pucati tako bijesno.

I Clem se povuče, da ga ne bi zahvatilo koje tane. Jedno ipak doluta, okrzne stijenu, a onda odzui u dubinu spilje.

Pune dvije minute, čini se, oni klipani nisu mogli uvidjeti da se tako ništa ne može postići.

Tada opet umuknu.

Clem izviri napolje.

— Sada!

Owen iziđe iz pećine i potrči u drugu, a da ga nisu ni primijetili.

— Cleme! — poviče Roger nešto kasnije.

— Da?

— Sve je spremno.

— Dobro, onda zapucajmo nas dvojica, a Owen neka pojaše... Zapucaj prvi, tako da znam kada će krenuti!

— Još samo trenutak!

Nekoliko trenutaka prođe, a onda Roger reče:

— Nećeš li glavom udariti u svod spilje?

— Glupost... ima još bar dva metra prostora! Pucaj, spreman sam! Nadajmo se da mi neće ustrijeliti konja.

— Cleme, sada! — javi se mladić i opali.

I Reed ispali hitac u drugu stranu, ubaci novi metak u cijev i opet povuče obarač.

Jahač pojuri iz spilje, konj plaho zarže, iskre polete u zrak. Kad su to na suprotnoj strani primijetili, kauboj se već nalazio na kraju klanca, pokraj ustrijeljenoga Clemovoga konja.

Predradnik pokuša pucati još brže. I Roger je pucao što je brže mogao.

Jahač nestane iza izbočene stijene, a topot kopita odjekne poput smijeha u jeku hitaca.

Clem se povuče. Začuje njištanje konja u susjednoj spilji, iz koje je mladić još pucao u razbojнике.

— Sada je dosta, Rogere!

Kauboj ga nije mogao čuti. Pucao je još nekoliko trenutaka, a onda spusti oružje. Između strmih vrhova stijena i u kotlini s mnogim spiljama sada sve zanijem.

Clem požuri u susjednu pećinu i nabije pušku.

— Je li sve bilo u redu?

— Jest.

— Gospodar će stići za deset sati. Dovest će bar desetak momaka.

— Da... zacijelo.

Roger se nasmije.

— A ono troje nemaju konje... Neće nam umaći.

I Roger nabije pušku.

— Doista me zanima što su htjeli s tim alatom i puščanim prahom — nastavi mladić. — Zar traže zlato?

— Ne vjerujem.

— Zašto?

— Zlato se najčešće traži tamo gdje je već nešto pronađeno, iako možda sasvim slučajno.

— Ili pak na mjestima gdje se gorski brzaci slijevaju niz brda i struje kroz doline. U takvim se koritima tijekom vremena nataloži zlato.

— Točno. — Clem kimne. — No, ovdje nema ni jednog ni drugog, pa nije vjerojatno da su tražili zlato.

— Sve su proračunali, ubijali su i izlagali se velikim opasnostima. Zacijelo znaju zašto.

— I ja tako mislim — suglasi se predradnik. — No, već ćemo to saznati, buđi uvjeren!

S druge strane kotline zapucaju pojedinačnom paljbom, kao da žele naznačiti svoju prisutnost.

— Morali bismo se još malo ogleđati po kotlini — reče Clem.

— No u tom ćemo se slučaju udaljiti od konja. Uhvate li životinje, pobjeći će!

— Da bi stigli do konja, moraju prijeći cijelu kotlinu, a na takav se pothvat zacijelo neće odvažiti... Sve to mora biti ovdje, u blizini. Ili, zar misliš da su sve odvukli kotlinom? Doista ne znam.

Roger ubaci metak u cijev i izviri napolje.

— U slijedeću spilju — reče Clem. — Ali ne pucaj! Ionako nas ne vide.

Progura se van, prođe koja tri metra uz hrapavu stijenu, a onda stigne u slijedeću pećinu i klizne u nju. Nagazi na nešto što zazveči, pa udari u stijenu, a onda opet padne na tlo.

Roger klizne za njim uza stijenu, a onda se nečujno uvuče u spilju.

— Čini se da ovdje ima još više alata — reče Clem. — Ali nemoj paliti šibice, jer bi inače odmah saznali što se događalo!

Roger se sagne, odloži pušku i počne pipkati tlom spilje.

— Čini se da je ovdje neka poluga! I čekić, Clem! I kakav li je samo!

— Uskoro će se razdaniti, pa ćemo onda vidjeti sve a da oni neće ni zapaziti da smo ovdje.

Razbojnici opet zapucaju, no čini se da su gađali u susjednu spilju. Prema tome, nisu ni zapazili da su Clem i Roger sada na drugom mjestu.

VIII

Prvo svjetlo svitanja provuče se kotlinom i uđe u spilju. Strvinari su crtali krugove iznad kotline; jednom se jedna oveća ptica sunovrati iz visine. Lepršajući krilima, spusti se na ustrijeljeno govedo. Čini se da se nije osjećala sasvim sigurnom pokraj ljudi u blizini, pa se odmah podigne uvis, opiše krug oko stijena što su zatvarale kotlinu i nestane.

Clem i Roger su promatrali jednu pukotinu u stijeni u kojoj su se svakim trenutkom sve bolje razbiral! predmeti: teški čekić, prah, lunta.

teška željezna poluga, jedna sjekira i jedna lopata.

— Gospode, kladio bih se da je ovdje sakriveno i blago! — prošapće Roger glasom u kome se moglo razabrati čak i strahopoštovanje.

— I meni se tako čini.

Ispred pukotine je bilo kamenja, prašine i pijeska; sa strane je sve to bilo nagomilano na malu hrpu.

— Bili su već prilično blizu cilja, zar ne?

— Da, Rogere.

— Da se oluja podigla dvadeset i četiri sata kasnije, ove ovdje nitko više ne bi vidio.

Clem gurne polugu u pukotinu i pritisne je u stranu. Kamen zaškripi i pukne, a poluga klizne.

— Popušta! — poviče Roger. — Čekaj, pokušajmo zajedno!

Predradnik opet gurne polugu u pukotinu. Sada zapazi još nekoliko pukotina gore i dolje; bile su zapušene pijeskom što se počeo rasipati.

Mladić dohvati lopatu, također je gurne u pukotinu, a onda pritisnu zajedno. Kamen zadere podnožjem od granita na kojem je stajao, a onda se tromo pokrene prema muškarcima i malo u stranu, da bi naposljetku naglo ispaao iz otvora i tresnuo na tlo. Još se jednom preokrene prema Clemu, a onda smiri.

Iza njega se nalazila šupljina... toliko mračna da se gotovo ništa nije vidjelo.

— Pričekaj!

Clem se uspravi, klizne uz stijenu k izlazu i izviri napolje.

Učini mu se da je kotlina napuštena. Magla se povlačila uz stijene, pritiskivala uz tlo.

— Sve je u redu.

Clem se vrati, a Roger upali šibicu.

Već je bilo toliko svjetlo da razbojnici s druge strane nisu mogli zapaziti plamen šibice. Mladić osvijetli jednu malu šupljinu i oni ugledaše natruli sanduk sa zardalim, no ipak snažnim okovima. Naprotiv, daske su bile poprilično propale, tako da se sadržaj sanduka djelimiце prosuo šupljinom. U svjetlu šibice zasjaju zlatni novčići, komadi nakita, stari pištolj za dvoboje, lanci i pergamenti. Clem dohvati veliki zlatnik, očisti ga o rukav i pogleda.

— Ne nalikuje na dolar, zar ne?

— To je funta.

— Što?

— Engleski novac. — Clem ga opet pogleda. — Iz 1712. godine.

— Tako... Gospode, pa tome je već više od stotinu i šezdeset godina!

— Da.

— Dodaj to ovamo!

Clem pruži kauboju novac, ponovno posegne u mračnu šupljinu i sada pažljivo razvije smotak pergamenta.

— Doista! — reče Roger. — Ali, kako je engleski novac dospio ovamo?

— Ne znam. — Clem pokuša čitati, ali nije mogao razabrati što je napisano prije tako dugoga vremena. Ipak, uz donji rub pergamenta sasvim se dobro sačuvala oznaka godine: 1776.

— Što je to?

Clem pruži pergament svome drugu.

— Ne može se više pročitati. No, postoji samo jedno objašnjenje: To je blago koje je ovdje sakriveno. Vjerojatno 1776. godine.

ŽIVOT

ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
5 dinara

LASO

western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 5 dinara

TRAG

biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

POPAJ

strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

SIRIUS

biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

ALAN FORD

super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

TOM I JERRY

Vrtrep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara

— A što je tada bilo?

— Rat za oslobođenje, nakon kojega je George Washington postao prvim predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država, Rogere... Jesi li već kada čuo za to?

— Ne baš mnogo. No, kakve veze to ima s time?

— Onda su ovdje još bili Englezi. Worland je bila trgovačka tvrđava kompanije Hudson Bay. Ostatak kolčane ograde i jedna suša u Worlandu još su sačuvani iz tog vremena.

— Doista, točno. Čuo sam već za to. A onda?

— Englezi su sklopili savez s različitim indijanskim plemenima, ne bi li tako porazili pokret za oslobođenje. Međutim, sukobili su se i s Francuzima koji su vladali dalje na sjeveru, tako da su im snage bile prilično rascjepkane, pa nisu imali gotovo nikakvih izgleda. Pretpostavljam da blago potječe iz Worlanda i da su ga sakrili ovdje.

— Ali zašto ga radije nisu prebacili u Englesku, Cleme?

— Vjerojatno nije bilo nikakva načina da to prebace do obale, a možda su se i ponadali da će ga poslije moći odnijeti.

— Da, možda je doista bilo tako. — Roger je zurio u tamnu šupljinu u koju je počelo dopirati svjetlo; sjaj zlata sada se mogao razabrati bez ikakva osvjetljenja. — Zašto kasnije nije nitko došao da to odnese?

— Možda nitko od sudionika nije preživio ili su, pak, Indijanci već došli ovamo i nisu više dopuštali bijelcima da se približe.

— A sada?

— Što želiš time reći?

— A kako su upravo ti tipovi naišli na to?

Clem dohvati pušku i uspravi se.

— To je pitanje na koje još moramo pronaći odgovor, Rogere.

I mladić dohvati pušku, pa ustane; no, ipak je neprekidno pogledavao blago u šupljini.

Pokraj ulaza u spilju Clem zastane i pogleda napolje.

Jedan strvinar proleti u niskom letu i zakriješti, a na drugoj se strani pojavi jedan iz trojke i opali hitac. Velika se ptica ukoči, raširenih krila, i počne padati. Perje zaleluja zrakom.

Clem se odmakne u stranu i podigne pušku.

— Tamo su, Ferry! — poviče mladi Teksašanin i opali.

Reed je prilično dugo ciljao, a kad je povukao obarač, znao je da neće promašiti.

Teksašanin trzne, ukočeno zastane, zatetura korak naprijed, a onda naglo padne.

— Zane! — vrisnu Ferry Bell.

Clem ubaci novi metak u cijev, podigne oružje i nacilja u spilju u kojoj su bili drugi. Zapazi nejasne obrise i povuče obarač.

Oni s one strane otvore divlju paljbu, tako da je Clem morao uzmaknuti.

— Slistit ćemo vas! — vikao je Roger, pucajući iz puške što mu se nalazila u visini bokova. — Sve smo pronašli, prokleti nitkovi!

— Natrag! — zapovijedi mu Clem.

No, kauboj je i dalje pucao, kao da ga je obuzeo neki divlji zanos... Ispalio bi hitac, ubacio novi metak u cijev i opet pucao. Jedno mu tane razdere rukav košulje, a drugo ski-

ne šešir s glave, i odbaci ga u pećinu, no on je i dalje pucao.

— Rogere... natrag! — Clem dohvati druga i povuče ga dublje u spilju. — Zar si pobenavio?

— Rado bih već jednom dovršio s tim razbojnicima! Tada bi sve to bila naša zasluga. Drugi nam uopće ne bi bili potrebni. Razumiješ?

— Ništa nećemo imati od toga. Ove će stvarčice preuzeti vojska i odnijeti ih vladi. Tako barem postavljam. A budemo li imali smolu, nitko neće ni pomisliti da nas nagradi.

— Ne bih kazao. Zaborave li naše zasluge, mi ćemo ih podsjetiti. Ja ću ih podsjetiti! Dobro znaš da ne želim umrijeti od pritiska na srce!

— Da, znam. Pa, ostani razuman jer ih inače poslije nećeš moći podsjetiti, Rogere.

Kauboj se nasmije.

— Želim pokazati tim nitkovima! Tako da se poslije više nitko ne može umiješati... U protivnom, mogli bi reći da nas dvojica ne bismo uspjeli. A budemo li morali podijeliti nagradu, onda to neće biti podjela na dva dijela, već bar na dvadeset, trideset ili četrdeset!

Oni su s druge strane kotline sve vrijeme pucali; tanad je neprekidno uza zvižduk ulijetala u spilju i tu se odbijala od stijena. Jedno odbijeno tane pogodi kauboj u sljepoočicu. Mladić ispusti pušku, krikne, zatetura k stijeni i padne.

— Rogere...! — zaprepašteno poviče Clem.

— Pogodio sam jednoga! — poviče crnobradi, na sjevernoj strani kotline.

Predradnik odvuče kauboj dublje u spilju, preokrene ga i ustanovi kako je bradati bio u pravu. Roger

je bio mrtav. Clem se uspravi i čvršće stisne pušku.

Razbojnici su pucali. Jedan od njih potrči uza stijenu i uđe u susjednu spilju.

Clem se nasloni na stijenu; gledao je Rogera, koji je još prije nekoliko trenutaka bio pun nade i govorio o golemoj nagradi. Učini mu se da sanja; tome je uvelike pridonio i umor što mu se zavukao duboko u tijelo. No tamo leži mladi kauboj, a još dublje unutra nalaze se alati i zlatnici, puščani prah i lunt. Reedu tek sada padne na um da je alat posve nov. Zacijelo su ga negdje sakrili dok su bili u Worlandu, jer bi ga inače tko primijetio i netko bi u gradu progovorio o tome.

Razbojnici sada opet zapucaju, kao da namjeravaju privesti slučaj kraju i onda pobjeći s plijenom... Dakako, prije nego što stigne pojačanje.

Pripijen uza stijenu, Clem se primakne ulazu u spilju, podigne oružje i opali. Prasak odjekne među stijenama, a oblačak barutnoga dima rasprši se u sivilu svitajućeg dana ispred ulaza u spilju.

Iz dvije mračne pukotine odmah sijevnu plamičci, a u jednoj od njih Clem zapazi svijetlu mrlju lica. Podigne pušku o rame, pažljivo naci-lja i povuče obarač. Odjekne prasak, a onda nestane onoga lica u pukotini s druge strane kotline. Clem počne osluškivati, ali ništa nije čuo. Bio je uvjeren da je promašio.

— Gregore? — poviče crnobradi.

— Sve je u redu — javi se drugi. — Štitit ću te vatrom!

Clem se povuče. U slijedećem trenutku razbojnik zapuca koliko je

god brzo mogao, a crnobradi izjuri iz pukotine i pobrza uza stijenu prema istoku.

Sada Reed zapuca. Pogodi, čini se, crnobradoga u nogu, jer ovaj odjednom zahrama, odvratno prokune i baci se u zaklon iza lešine konja na ulazu u kotlinu.

— Gregore... prokletstvo, pogodio me u nogu! — zaurla Ferry.

Drugi opet pripuca.

Clem je promatrao mrtvoga konja, iza kojega je ležao Bell. Kad se iznad sedla pojavila cijev puške, on se povuče. Začuje prasak, a onda i udarac taneta u stijenu; i Gregor Wery je pucao.

Pričeka nekoliko minuta da paljba malo popusti, a onda se opet približi ulazu. Ugleda glavu crnobradoga iznad lešine konja, podigne pušku i opali... no, Bell se na vrijeme povukao i tane je samo prohujalo iznad njega.

Paljba posve prestane.

— Hej, predradniče, želimo pregovarati! — poviče crnobradi. — Imamo dobru ponudu!

Clem ubaci metak u cijev puške i pogleda suprotnu stranu kotline, gdje je ispred jedne spilje lebdio gusti oblak dima. U kotlini se naglo razdani, a umjesto sive boje neba odjednom se pojavilo plavetnilo.

— Zar ne čuješ, predradniče? — poviče i Wery. — Ferry ti nudi pravi imetak!

Nije odgovorio. Računao je s time da će ga, prije ili poslije, pokušati varkom izmamiti iz spilje, ali nije vjerovao da će to učiniti tako nevješto.

— Ne pristaje, Ferry! Čini se da ima dosta novca, tako da nas može odbiti sasvim mirne duše.

— Čini se da je tako — javi se crnobradi. Ružno prokune i propišti: — Boli me noga... prokletstvo! Pričekaj, kauboju, dobit ćeš svoje!

Clem je povremeno virio iz udubine, ali nije mogao zapaziti ni jednoga. A pri tome je protjecalo vrijeme; radilo je za predradnika. Njegov položaj nipošto nije bio loš, jer se nalazio u spilji s blagom, bez kojega oni zacijelo neće napustiti kotlinu. Prevelikim su se opasnostima izložili zbog njega... zbog zlata su čak i ubijali.

Odjednom se pojavi Gregor Wery; pretrči u susjednu spilju.

Clem se naglo okrene i zapuca s boka, no tane završi u stijeni i podigne oblačak prašine. Reed ubaci novi metak u cijev no Wery je već nestao u susjednoj spilji.

— Pričekaj, sada ću te zaštititi vatrom! — zagrmi crnobradi i u idućem trenutku njegova puška opali.

S puškom o boku Reed je čekao da se pojavi razbojnik na drugoj strani kotline; naposljetku se ovaj pojavi na izlazu iz svoje duplje, a Clem opali bez oklijevanja.

Tane pogodi Weryja i doslovce ga odbaci natraške. Otetura uza stijen u dublje u pećinu i tamo se stropošta na tlo.

— Gregore... — poviče Bell i skoči na noge.

Clem se naglo okrene.

Crnobradi sada hramajući potrči u zaklon iza stijene. Clem spusti oružje i počne razmišljati bi li pošao za njim.

Odjednom u kotlini zarže konj.

To bi mogli biti jahači s ranča, pomisli.

Obraduje se i istrči napolje; još jednom začuje rzanje konja i razboj-

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

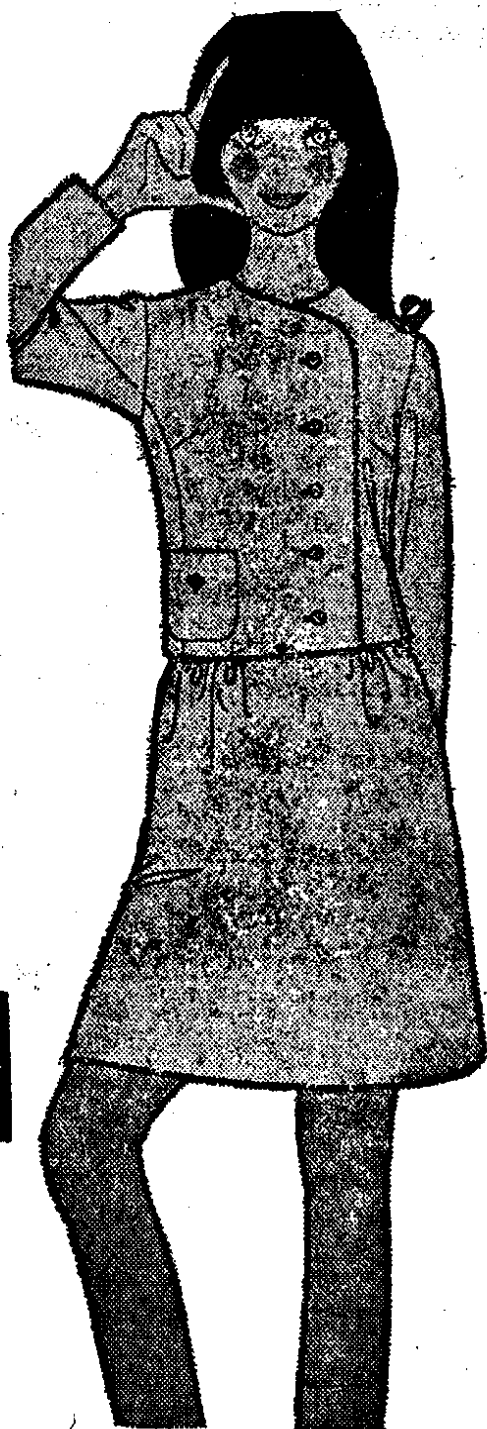
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

načovo proklinjanje. No, nisu to bili jahači... Clem potrči dalje, preskoči lešinu svog konja, stigne do izbočene stijene i ugleda jahača kako se udaljava kotlinom.

Bio je to Owenov konj; zacijelo je noću pobjegao, a onda se vratio. Crnobradi ga je, čini se, uhvatio u pravom trenutku.

Clem dva puta opali za njim, a onda jahač nestane iza stijene.

Iza Reeda odjednom prasne.

Naglo se okrene i time izbjegne tane. Snažan Gregor Wery, blijeda i od boli iskrivljena lica, stajao je uza stijenu i s mukom držao pušku iz čije se cijevi dimilo. S krajnjim naporom Wery ubaci novi metak u cijev i htjede ponovno podići pušku.. no, za to više nije imao dovoljno snage. Zatetura prema naprijed, nagazi na cijev vlastite puške pa se stropošta na tlo.

Clem obiđe ubijenoga konja, priđe k Weryju i preokrene ga na leđa.

Gregor Wery je još bio živ. Tanki mu se potočić krvi slije s krajička usana na vilicu, a oдавde se spusti k uhu. Disao je isprekidano i stenjao.

— Tko vam je kazao da ćete ovdje pronaći blago? — zapita Clem.

Wery zastenje, pokuša pomaknuti usne da bi oblikovao riječi, ali više nije mogao. Neko mu varljivo svjetlo zasja u očima iz kojih je nestao onaj zlobni sjaj; sada se u njima odražavala još samo bol.

U kotlini zatihne topot kopita i njegova se jeka izgubi negdje među stijenama.

Tijelo ranjenika se odjednom zgrči, krv mu navre iz rane na grudima. Lice mu se izobličí, a znoj izbije na sve pore.

Clem se nagne dublje nada nj.

— Tko vam je kazao da ćete ovdje pronaći blago? — zapita glasnije i oštrije.

No, Gregor Wery je samo stenjao; tijelo mu zatrza od boli, baci se u stranu, padne opet na leđa... sa svakim mu se trenutkom bližio kraj. Iz očiju mu se odrazi beskrajna bol. Clemu se učini kako se na Weryjeve zjenice spušta neka sivkastomliječna zavjesa. Razbojnik još zabaci ruku na grudí, a onda ostane nepomično ležati...

Clem se uspravi i ogleda se kotlinom; strvinari su kružili nebom povrh nje. Bilo ih je sve više. No nije pucao na njih; kad bi mu i uspjelo dvije-tri ptice skinuti s neba, ostale se ne bi uplašile.

Prođe kotlinom osluškujući tiho zveckanje svojih mamuza. U spilji, u kojoj se u tamnoj pukotini nalazilo blago, klekne pokraj poginuloga kaubojia i sklopi mu oči. Zatrpia ga kamenjem i sipinom što ju je pronašao u blizini, ali je nije bilo dovoljno da bi pokrio cijelo tijelo. Clem pođe k onoj pukotini, zagrabi šaku zlatnika i propusti ih kroz prste.

Nakon nekog vremena iziđe iz spilje, nasloni se na stijenu i pogleda prve zrake sunca što su pozlatile Yellowstone Peak i otkrile svu odvratnost strvinara na nebu s njihovim poput smole crnim perjem i golim crvenim vratovima.

Odjednom začuje neke čudnovate šumove, što su se brzo približavali, a zatim topot kopita granitnim tlom. Strvinari oštro zakriješte i podignu se više. Jahači se pojave u kotlini i zauzdaju konje. Bilo ih je osam. Na čelu su se nalazili Keith Graham i Owen.

— Gdje je Roger? — zapita rančer.

— Leži u spilji. — Clem pokaže pokraj sebe.

Jahači se ogledaju kotlinom i pojašu dalje. Naposljetku Owen zauzda konja, sjaše i utrči u spilju. Vratiti se blijeda lica i reče:

— Roger je mrtav, gospodaru... No što je ono tamo, Cleme?

— Blago, staro blago...

— Staro blago? — Graham iskoči iz sedla, u jednom se koraku nađe ispred konja i gurne mu glavu u stranu.

— Staro blago! — ponovi Clem.

Rančer ispusti uzde i potrči u spilju, tako da se Owen morao žustro odmaknuti.

I ostali sjašu i pođu za njim.

— Kako se to dogodilo s Rogerom? — zapita Owen.

Clem sliježe ramenima.

Kauboj se odmakne od ulaza u spilju i ogleda se.

— Crnobradi je umakao — reče Reed. — Ne varam li se, ponio je tane u bedru... Uhvatio je konja koji se odnekud vratio.

— Tako... Dakle, ovo s blagom... to je nešto!

— Neka netko donese svjetiljku! — poviče rančer iz spilje. — Hej, Cleme, dođi ovamo i sve mi objasni!

IX

— I dovedite mi onoga tipa pod svaku cijenu! — zapovijedi rančer petorici jahača koji su opet sjedili u sedlima. Momci potjeraju konje i napuste kotlinu, da bi se bacili u

potragu za posljednjim razbojnikom.

— Jeste li poslali glasnika u grad? — zapita Clem.

— Glupog li pitanja! — pogrdi ga rančer, koji je u ruci držao nekoliko zlatnika i promatrao ih klimajući glavom.

— Šerif može stići tek oko podneva — reče kauboj Owen.

— Pa ovdje leži veliki imetak! — promrmlja rančer. — A spašen je od te razbojničke družine samo zato što je oluja natjerala moju stoku u brda! Moju stoku... čujete li!

Clem se blijedo nasmiješi.

— Želiš li time nešto osobito kazati, gospodaru?

— Bude li kakve nagrade, neće biti svejedno kako ste uopće mogli pronaći blago!

— Znači, tvoja nas je stoka dovela do blaga?

— Tako je. Mudar si momak, Cleme. Znao sam dobro zašto sam tebe, kao stranca, učinio predradnikom. Odmah shvatiš što čovjek misli, tako da ti se ne mora mnogo objašnjavati. Tako i valja.

— Pa zašto onda toliko govoriš? — otegnuto zapita Clem.

Rančer se okrene i stisne oči.

— Što bi to trebalo da znači?

— Da sam te shvatio, i ništa drugo. Meni ne moraš mnogo objašnjavati, jer me tvoja objašnjenja neće uvjeriti ni u što. Istina se ne može stvoriti suvišnim riječima. To doista i jeste tvoje govedo. Još se nalazi tamo i šerif će ga vidjeti čim stigne. A na govedu postoji i žig.

— Dakako!

— No hoće li mu to biti dovoljno da bi... — Clem odjednom zašuti.

— Što to opet znači? — propišti rančer.

— Ništa. Vídjet ćemo što misli šerif.

— Taj mi neće ništa priuštiti!

— Možda uistinu već imaš dovoljno, pa bi mogao dopustiti da i drugima nešto padne u krilo.

Owen zaprepašteno ustukne. Rančer pocrveni u licu poput raka, a u očima mu zasja bijes.

— Kaži to još jednom! — s mukom procijedi Graham, jedva se savladavajući.

— Oluja nije bila tvoja zasluga, a čista je slučajnost što je jedno govedo zalutalo ovamo i što sam ga ja još uspio primijetiti i to u klancu niže dolje.

— Udaljavaš se od razgovora! — propuše Graham. — No nešto ću ti kazati: otpušten si!

— Pa dobro, otpušten sam. — Clem se nevoljko nasmiješi. — Ali to ne mijenja ništa u tome da smo Roger i ja otkrili blago, a nakon toga nam se pridružio i Owen. Tek smo mi pokazali ostalima onaj protrući sanduk, pa i tebi!

— Nestani! Uzmi konja iz druge spilje i nastoj da te više ne vidim ovdje! Owene, osedlaj mu konja!

— Tà ne možeš to učiniti, gospodaru — tiho će Owen, s prizvukom zaprepaštenja u glasu. No, ipak mu se usprotivio. — Uistinu je pronašao blago!

Graham se naglo okrene.

— Ako si protiv mene, možeš odmah odjahati s njim. Govedo je bilo moje, ja sam ga izgubio. I dva moja konja su ustrijeljena. Zar želiš te požnjeti što sam ja posijao?

— Još se uopće ne zna hoće li biti nagrade, a takmaci se već međusobno napadaju poput životinja —

reče Clem. — Neka to razumije tko može!

— Otpušten si i nestani! Owene, još mu nisi osedlao konja?

Kauboj se natraške približi drugoj spilji.

Odjednom netko zapuca s visine. Rančer krikne, zatetura i sruši se pokraj stijene.

Svi pogledaju gore i u oblaku barutnoga dima ugledaju na rubu stijene crnobradoga. Bell ubaci novi metak u cijev i još jednom opali. Rančer se preokrene, vičući od boli. Tane mu je prodrlo u grudi; oko male rupe košulja mu pocrveni.

Razbojnik opet zapuca i sada se svi razbježe. Konji zanjište i pojure kotlinom.

Clem dograbi pušku i podigne je... međutim, kad je htio opaliti, Ferryja Bella više nije bilo.

Dva se kauboja sagnu nad rančera, koji se izdere na njih i počne udarati oko sebe.

Graham odjednom zatihne. Clem ga pogleda i zapazi mu znoj na licu... Rančera je oblio znoj upravo kao i umirućega razbojnika. No, Graham ipak nije bio pri kraju.

— Moramo ga previti — reče Owen. — Vjerojatno će i brijač biti među ljudima koji će dojahati iz grada... Cleme, ta nećas valjda uistinu odjahati?

— Ovo je prilično smiješna situacija — uzvratí Reed.

— Gospodaru, moraš povući otkaz! — kauboj će gotovo zaklinjući rančeru koji zastenje. — Ne smiješ ga sada otpraviti!

— Pitam se samo može li to uopće — umiješa se Clem. — Naposljetku, ovo nije njegov ranč. — Još je promatrao vrhove litica.

Crnobradi se nalazio bliže nego što su mislili, a tko zna na kojoj ga udaljenosti traže Grahamovi ljudi.

Clem se ponovno ogleda i i odjednom zapazi mogući put do vrhova, preko mnogih udubina i izdanaka u stijeni. Potrči u onom smjeru i počne se uspinjati.

— Hej, Cleme, kamo ćeš? — poviče Owen. — Gospodaru, moraš povući otkaz, inače će otići! A što ćemo bez njega?

Reed se uspinjao sve do uske kosi- ne što se strmo uspinjala k vrhu. Pri pogledu u dubinu gotovo mu zastade srce. Čim je stigao gore, potrči k mjestu s kojega je Bell pucao. Na tlu odmah zapazi krv. Trag je vodio do šipražja na zaravanku... no, crnobradoga više nije bilo u grmlju.

Clem još jednom pogleda u kotlinu, iz koje su kauboji zurili u nj. Okrene se, i počne slijediti tragove krvi. Odjednom, ugleda i tragove kopita u tvrdoj, skorenoj zemlji. Vodili su oko Yellowstone Peaka, što je nadvisivao visoravan i naposljetku se izgubili na granitnom tlu.

Neodlučan, zastane. Nije znao ima li smisla poći dalje. Pješice nikako neće sustići jahača, a ponajmanje bude li se ovaj udaljio iz brda. Zapravo, pitanje je hoće li uopće pronaći tragove.

Okrene se i siđe u kotlinu.

Rančer je ležao na tlu i stenjao. Owen ga je previo, uz pomoć ostalih, a onda su ga plegli ispod stijene.

— Sreća je što si opet ovdje. Netko nam mora kazati što da uradimo! — Owen se kiselo nasmiješi. — Zacijelo nije tako mislio. Nagao je, ta znaš i sam!

— Znam kakav je. I u Kansasu su rančeri većinom takvi. Umišljaju kako uvijek smiju sve, a drugi upravo ništa!

— Nemoj to shvatiti tako ozbiljno, Cleme. Ostavi ga da se ispriča, a onda osedlaj konja i odjaši na pašnjak na kome ga danima nećeš vidjeti. A kad čovjek opet stigne na ranč, sve je već odavno zaboravljeno.

— Kako li je to jednostavno! — naruga se Clem. — I kako praktično!

Neprekidno stenjanje snažnoga čovjeka izjede Clemove živce. Nikada nije vjerovao da bi se Keith Graham mogao do te mjere prepustiti bolima.

— Valja mu izvaditi tane prije nego što dođe do otrovanja krvi — reče jedan od ljudi.

— Tako brzo to neće ići. — Clem opet pogledom zaokruži liticama.

— Jesi li kada vadio čovjeku tane iz tijela? — zapita Owen.

— Jesam.

— Pa, mogao bi...

— Neću — prekine ga Clem.

— Zašto? Zar zato što je to on?

— Nema to nikakve veze s tim, Owene. Pogledaj samo gdje se nalazi ustrijelna rana! Možda bih mogao izvaditi tane iz noge ili ruke, ali ne iz grudi gdje ono može zastati uza samo srce! Brijač zacijelo jaše sa šerifom, a oni će se uskoro pojaviti.

— Nadajmo se.

— Vode! — prostenje ranjenik.

Polože mu grlo boce na usne.

Clem se udalji nekoliko koraka i sjedne ispod stijene. Sunce je sada sasvim osvijetljavalo kotlinu; broj strvinara što su kružili nad njom se bar udvostručio.

Nakon pola sata pojavi se prvi kauboj. Ugleda rančera na tlu, sjajše i zapita što se dogodilo. Owen mu objasni. Kauboj se uspravi.

— Ništa nisam pronašao, niti čuo. Ni hitac.

— U brdima se ne čuju daleko — uzvratu Owen.

— Bio sam prilično daleko gore — nastavi jahač — ali nisam pronašao razbojnika... Prokletstvo!

— Smiri se... ni drugi ga neće pronaći. — Clem se uspravi i priđe mu bliže.

— Misliš li doista tako?

— Uvjeren sam. Nema nikakvih tragova... Zacijelo je odjahao potokom.

— — —

Tek poslijepodne stiže potjera iz Worlanda u kotlinu podno Yellowstone Peaka. I brijač je bio s njima. Odmah se pobrinuo za rančera, no tane mu nije izvadio, jer je instrumente ostavio u gradu. I dok su se drugi divili blagu u spilji, kauboji nanesu kamenja i sahrane Rogera kako valja, a brijač i Owen natovare ranjenoga rančera na konja. Graham odmah zastenje i nagne se životinji na vrat. Morali su ga svezati da ne bi pao.

Serif izađe iz spilje, povuče Clema u stranu i zamoli ga da mu sve još jednom točno opiše.

— Pa to je luda stvar! — zalajkujućim glasom poviče trgovac iz spilje. — Ljudi, morate biti oprezni... pa to je pravi imetak! Donesite pokrivake!

Clem se udalji sa šerifom i nasloni na stijenu. Promatrao je ljude koji su žustro trčkarali amo-tamo, dok im je Ben David neprekidno nešto zapovijedao osornim glasom.

— Sve je to bila samo izlika — progunda šerif. — I ja sam sam bio toliko lud da sam se dao zavarati! Bili ste u pravu, Reede. Nešto više zdravoga nepovjerenja bilo bi sasvim umjesno!

— Jeste li već saznali da me je Graham otpustio?

— Owen mi je kazao. Ja bih to zaboravio na vašem mjestu. Često je on otpuštao kauboje, a sutradan bi već zaboravio što je jučer kazao. Nije on loš čovjek, Reede; u neku je ruku mekana jezgra ispod tvrde ljuske.

— Ta je ljuska za mene pretvrda, šerife. Pohlepan je. Boji se da bi nagrada za blago, ako je uopće bude, mogla pripasti Owenu i meni ili da bi je morao podijeliti s još više ljudi.

— Bogati su ljudi većinom pohlepni. Nitko se zbog toga ne uzbuđuje ozbiljno. Do bogatstva se gotovo i ne može dospjeti bez pohlepe. Kako bi to izgledalo? Bude li kakve nagrade, dobit će je pravi ljudi! A zacijelo je neće isplatiti tek tako... Uostalom, mislim da će to srediti armija. Blago ćemo ponijeti sa sobom i pohraniti u zatvor. Tamo mu se ne može ništa dogoditi. U međuvremenu ću poslati glasnika u obližnju tvrđavu, da dovede vojnike koji će ga odnijeti... No, lukavo su postupali ti klipani, zar ne?

— Mislite li na ona četiri razbojnika?

— A koga drugoga?

Clem sliježe ramenima.

— Ne znam. Pitam se samo kako su saznali za blago.

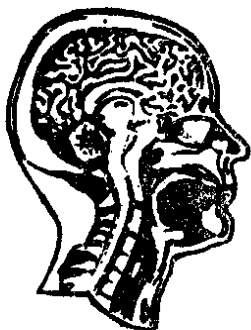
— Ali slušajte... Ta, što bi to opet značilo? — U šerifovo čelo usijeku se bore.

**O svemu
što
uzbudi je**

fokus

— Svi su oni ovdje bili stranci, šerife!

— Pa, što onda?

— Nisu mogli znati što se nalazi ovdje, u indijanskom logoru. Ni Dakote nisu znali za blago, inače bi ga ponijeli sa sobom.

— Eto, Bell i ostali su već neka-ko saznali — usprotivi se šerif.

— Ali, od koga?

— Odakle bih to znao! Vjerojatno je netko negdje pričao o tome, a momci su se bacili u potragu.

— Nitko nije znao za blago, jer bi ga se inače već odavno netko pokušao domoći.

— Nitko?

— Da, nitko.

Šerif Crosby pogleda Reeda kao da je posumnjao u njegov zdravi razum.

A Clem pogleda preko, prema pećini, iz koje su ljudi iznosili novac i nakit i stavljali ga na pokrivač raširen na tlu.

— Samo oprezno... sve je to neobično vrijedno! — opominjao je trgovac.

— Ako nitko nije znao za blago, kako su onda mogli saznati razbojnici? — zapita šerif.

— Mislim da su se za onih ratovanja prije gotovo sto godina vodile borbe i za staru trgovačku tvrđavu, šerife. Znete li što o tome?

— Dakako, ogorčene borbe. Prema predaji, nijedan Englez iz posade nije iznio živu glavu.

— Eto, vidite!

— Pa, što?

— Posada tvrđave je ovdje sakrila blago, vjerujući da ga nitko neće pronaći. A kako se Yellowstone Peak vidi izdaleka, obaviještenima poslije ne bi bilo teško pronaći kotlinu. Kad su ti ljudi ubijeni, nitko

više nije znao za blago... ili barem nitko više nije znao gdje bi ga mogao pronaći.

— Kako se onda odjednom saznalo za to, gotovo sto godina kasnije?

— Možda je s Englezima bio koji čovjek koji je načinio bilješke o tome. Bilješke što ih u međuvremenu nitko nije pronašao, no što su se ipak cijelo to vrijeme sačuvala.

— Bilješke... — ponovi šerif. Ispod napola spuštenih vjeđa zaškilji prema građanima i kaubojima koji su sređivali blago na pokrivaču i kojima je trgovac neprestano zapovijedao. — Ben David... — promrmlija šerif. — Nitko se drugi nije bavio onom starudijom u suši... Ali...

Clem upitno pogleda šerifa.

— Što?

— Kako bi to dospjelo do ušiju Ferryju Bellu i onim razbijačima? David nije nikada na dulje vrijeme napuštao grad... jedva da je uopće stigao posjetiti koji drugi grad!

— Kad je naišao na otkriće, bilo mu je jasno da se bez pomoći do krajnosti bezobzirnih ljudi ne može domoći blaga. Prema tome, zacijelo se povezao s takvim ljudima.

— Kako?

— Možda im je pisao.

— Glupost! Tada bi barem morao znati kome će pisati. Osim toga, pisma lako dopijaju u pogrešne ruke... i u takvu bi se slučaju našao u nebranom grožđu! Ne... to nije moguće!

— Ima li David kojega prijatelja u gradu koji je dulje vrijeme izbio-
vao iz Worlanda?

— Koliko je meni poznato, nitko nije tijekom posljednje godine napustio Worland. Ne... zasigurno nije!

— Smiješno... ali ipak nema nikakvog drugog objašnjenja nego da

su u staroj suši pronađene isprave, a onda je netko skovao plan prema kojemu je kotlinu valjalo isprazniti da bi se došlo do blaga.

— Ipak, nitko nije izbivao iz grada.

— Onda zapitajte Owena je li koji kauboj na dulje vrijeme napustio ranč. Ali prije nego što se vratim!

— Owene! — pozove šerif.

Kauboj se približi i reče:

— Moramo u grad, Clem! Gospodar je izgubio mnogo krvi! Brijáč je zabrinut.

— Odmah ćemo odjahati. Owenu, je li posljednje godine koji kauboj bio otpušten ili pak naprosto odjahao? Mislim... prije nego što se gospodar mogao predomisli?

— Nije. No, svaki zna da ga gospodar može izbaciti, ali nitko to ne shvaća ozbiljno.

— Onda, nitko?

— Nitko.

— A je li tko otišao na tjedan-dva? Ili možda samo do željezničke pruge? — upita šerif.

— Nije. Nismo tjerali stoku. Svi su uvijek bili na ranču ili pak pokraj stoke, na pašnjaku.

— Dobro, — Crosby prijateljski kimne kauboj.

Owen se okrene i udalji.

— Mora vam nešto boljega pasti na um prije nego što vam prikaže na prsa moju zvijezdu, Clem!

Reed jasno razabere porugu u šerifovim riječima, zapazi je i u njegovim očima.

— Pravite se kao da ćete biti sasvim zadovoljni bez ikakva objašnjenja. Poput ostalih, šerife. Naprosto su prihvatili da ovdje postoji veliki imetak i da su postojala četiri razbojnika, od kojih je jedan još živ.

Međutim, kao šerif se ne biste smjeli zadovoljiti s time!

Na Crosbyjevu licu se pojavi neki čudnovati izraz.

— Doista mi ne morate govoriti što da radim.

— Onda dobro.

Reed prođe kraj šerifa i uđe u spilju, u kojoj su se još nalazili konji razbojnika. Na najvećega konja baci vlastito sedlo, što ga je Owen ubacio u spilju, podigne sa tla svoju pušku i gurne je u tok.

Na ulazu se odjednom pojavi neka sjena. Clem pogleda preko ramena i prepozna šerifa.

— Što je sada?

— Nisam tako mislio, Reede. Oprostite! Naravno, moram pronaći neko objašnjenje.

— To je sasvim u redu. Clem povede osedlanoga konja k izlazu. Šerif mu se ukloni s puta, upitavši:

— Kamo ćete?

— Ne znam. Potražit ću objašnjenje.

— Grahamov ste predradnik i sada se morate pobrinuti za njegov ranč, čovječe.

— Bio sam njegov predradnik.

— Ipak vam kažem... njegove riječi ne biste smjeli shvatiti ozbiljno!

— Sve shvaćam ozbiljno, šerife. A rančer me može otpustiti samo jednom.

Uzjaše, potjera konja i odjaše do kraja kotline.

— Clem! — pozove ga Owen.

Reed zauzda konja i osvrne se. Kauboj mu pritrči i uhvati konja za uzde.

— Kamo ćeš?

— Zacijelo ćemo se vidjeti u gradu, Owene... Kaži, jesi li već dugo ovdje?

— Jesam, prilično dugo.

— Ima li u široj okolici rančeva i farmi?

— Ravno tuce.

— A je li tko s tih rančeva odjahao prema jugu do željezničke pruge? U Laramie ili Medicine Bow?

— To su mahom ljudi koji su navršili pedesetu, Cleme.

— Što to znači? U pitanju je prilično velika stvar pokraj koje bi se svi sudionici morali sasvim lijepo obogatiti, a mi smo sasvim glupim slučajem naišli na to. Sve moramo zahvaliti oluji.

— Pa ipak, ne mogu zamisliti farmera koji bi se bacio na takav put, Cleme.

— Dobro, zaboravi što sam te pitao. I ni sa kim ne razgovaraj o tome!

— Neću... Do viđenja!

Owen se okrene i pođe k ljudima koji su pažljivo prenosili blago.

— Ben David... — promrmlja Clem, uvjeren da je njegova sumnja opravdana. Ona su tri razbojnika bila u Davidovoj trgovini. Tamo ih je prvi puta vidio. A Ben je onda otprovao Shirley iz kuće, sasvim suprotno ustaljenim navikama.

— Naravno, samo zato da ništa ne bi čula — tiho će Clem za sebe.

David je vrlo često prekopavao u onoj suši, zanimao se za sve što se događalo u staroj trgovačkoj tvrđavi. Držao je predavanje, kako reče Shirley, i morao je pri tome ući u trag blagu; ili je barem otkrio neke važne činjenice, tako da je točno znao što je u pitanju i gdje se to može naći. Unaprijed je procijenio sav trud što ga mora uložiti u taj pothvat i morao je znati hoće li plijen biti u povoljnom omjeru s uložnim trudom.

Clem mljacne jezikom, a onda se opet iznenadno zaustavi i pogleda šerifa koji je još stajao pokraj spile i zurio za njim. Clem skoči s konja, potrči natrag i reče:

— Upotrebljavali su sasvim novi alat. Je li David nedavno kupio novi alat?

— Kad stignu teretna kola i ponude mu neku robu, gotovo nikad nisam u blizini, pa ne znam što kupuje. Zaboravite to... ili ćete ispasti smiješni!

— Kako želite, šerife. No, vaša me zvijezda zasigurno ne zanima.

Okrene se, pođe do konja, ponovno uzjaše i napusti kotlinu.

Nitko više nije brinuo za Reeda; samo je šerif zurio za njim, napola stisnutih vjeđa. Trgnuo se kad mu je prišao trgovac i rekao:

— Sve je natovareno. Možemo krenuti, šerife.

— Da, da... Crosby odmjeri onizg muškarca duga nosa. Zapazi u njegovim podmuklim očima neki sjaj i proguta goreće pitanje što mu je već bilo na jeziku.

Priđe i brijač.

— Bilo bi najbolje kad bi netko odjahao u grad i donio moju torbu, šerife. Tada bih Grahama odveo na ranč. Tamo bismo stigli brže... a i njemu bi put bio lakši.

— Dobro, pošaljite jednoga čovjeka, a mi ćemo prespavati na ranču i ujutro odjahati u Worland!

Brijač se okrene.

— Kamo je odjahao predradnik? — zapita trgovac.

Šerif Crosby opet zapazi sjaj u očima tog čovjeka i odjednom ga nešto upozori na oprez.

— Eto, odjahao je.

— Vidio sam. Ali kamo?

— Odakle bih to znao? Graham ga je otpustio.

— Ipak on neće otići. Djevojka mu je još u mojoj kući. A Shirley ga voli, znam to.

— Tko zna što namjerava! Ne zanima me.

— Daa... ni mene ne zanima.

David se okrene i pridruži se ostalima.

— Možda se ipak nešto krije iza toga — promrmlja šerif. — Možda postoji čovjek na kojega još nisam ni pomislio!

X

Već se spuštao mrak kad je Reed izjahao iz šume i ugledao pred sobom šipražjem obraslu dolinu lovca Tobiasa. Iznad grmlja, izvirivao je krov kolibe, no već je pomalo nestajao u mraku što se sve brže spuštao.

— Tobiasa!

Clem sklizne iz sedla i izvuče pušku iz toka.

David je odjahao do lovca na stupice, a dva dana nakon toga k nekome farmeru. Vjerojatno su njih dvojica mogli nestati iz ovoga kraja na dulje od jednoga tjedna a da to nitko ne primijeti. Stoga je Clem naumio započeti od Tobiasa. Naposljetku, vidjet će hoće li moći tom čovjeku postaviti kakvu stupicu.

Polagano je prilazio kolibi. Kad se grmlje pred njim prorijedilo, ugleda otvorena vrata i svjetiljku na stolu.

Tiho je šuškało grmlje, a pijesak je škripao pod čizmama predradnika koji je bio otpušten zato što se zamjerio rančeru. Suhe se grančice

za njim opet spoje. Stigne do kolibe i zapazi na stolu krvlju uprljane hlače, škare, krvavo revolversko tane i jednu željeznu polugu.

Dolinom odjeknu brzi hici. Konji zaržu. Jedno tane udari u drvenu stijenu, drugo zahvati svjetiljku, koja poskoči, udari o zid i ugasi se. Onda padne na tlo; staklo se razbije, a miris petroleja počne se brzo širiti kolibom.

Začu se topot.

Clem skoči, istrči napolje i zapazi dva jahača kako punim trkom grabe kroz šipražje, vodeći za sobom trećega konja. Opali, ubaci novi metak u cijev i potrči grmljem.

No jahači su bili mnogo brži i već su stigli do ruba šume. Tek sada je Clem mogao bolje ciljati, ali šuma je već štitila jahače i tadan završi u deblima i otkine im koru.

No njegovoga 'su konja povelili sa sobom.

Clem spusti pušku i ostane nepokretan. Sada više nije sumnjao: Crnobradi je dojahao k lovcu na stupice, a ovaj mu je izvadio tane iz noge, vjerojatno ga previo i dao mu nove hlače. Njih dvojica rade zajedno. Tobias je zacijelo bio posrednik, no one važne isprave u Worlandu nije mogao on pronaći.

— Konj... — glasno će Clem, pa potrči.

Stigne u šumu, a onda se počne uspinjati uz obronak. Ponada se da će oni iza šume jahati polaganije, tako da bi ih još mogao vidjeti. Međutim, kad je teško dišući izašao iz šume, bilo je već tako mračno da gotovo ništa nije vidio. Još je samo u daljini čuo topot kopita; jahali su vrlo brzo.

Clem pođe dolje. Prođe klancem i tek kasno noću stigne u preriju. Na brežuljcima je sjala mjesečina. Noge su ga pekle, a on pokuša naprosto ne misliti na njih. Hodao je koliko je god brže mogao. Naposljetku stigne do potoka, pregazi ga, a onda krene k obližnjim brežuljcima na sjeveroistoku. Učini mu se da je prošla vječnost dok se naposljetku uspeo na vrh brežuljka. Ugleda okupljeno stado. Pokraj obora, u kome je opet bilo šest konja, gorjela je mala vatra. Na mjesečini razabere nejasne obrise jednoga jahača pokraj stada.

Spusti se niz padinu i stigne do obora. Sudeći prema veličini stada, čini se da su pronašli sve »hereforde«. Kao da se gotovo ništa nije dogodilo.

— Stoj! — zapovjedi odjednom osorni i odbojni glas. — Tko je?

— Clem!

— Pokaži se!

Reed pođe dalje i u svjetlosti vatre prepozna kauboj.

— Kuda to lutaš? — začuđeno zapita čovjek.

Iza vatre se pojavi Owen. Clem ga iznenađeno pogleda, a kauboj sliježe ramenima, nasmiješi se i reče:

— Ostao sam ovdje. Tako ću se barem svemu maknuti s puta, zaboraviti blago i nagradu, Cleme.

— Ostali su već odavno otišli?

— Odjahali su na ranč prije sat vremena, možda i više.

— Gotovo dva — reče drugi čovjek.

— Gdje ti je konj? — zapita Owen.

— Pobjegao mi je — slaže Clem. Jer nije htio Owena još dublje umiješati u stvar. — Hoćete li mi dati jednoga konja?

— Naravno — uzvрати Owen. — Nitko nam nije kazao da to ne smijemo, a ni gospodar nam nije rekao da više nisi predradnik.

— Pa, zar to mora izričito naglasiti?

— Dakako!

Jedan kauboj dovede iz obora konja, pa ga osedla. Clem obiđe vatra i pruži Owenu ruku.

— Što je?

— Mislim da se više nećemo vidjeti, Owene. — Reed pogleda u stranu preko vatre.

— Tako... — Owen stisne pruženu ruku. — Dakle, ipak nećeš ostati? Čak ni ako se gospodar predomisli?

— Čovjek mora znati što želi, Owene, a ja neću šutjeti pred njim samo zato što je bogat ali se unatoč tome ne može nasititi novca... Onda, puno sreće! Možda ćemo se opet susresti na kojem drugom pašnjaku. Svijet i nije tako velik.

— Da, možda.

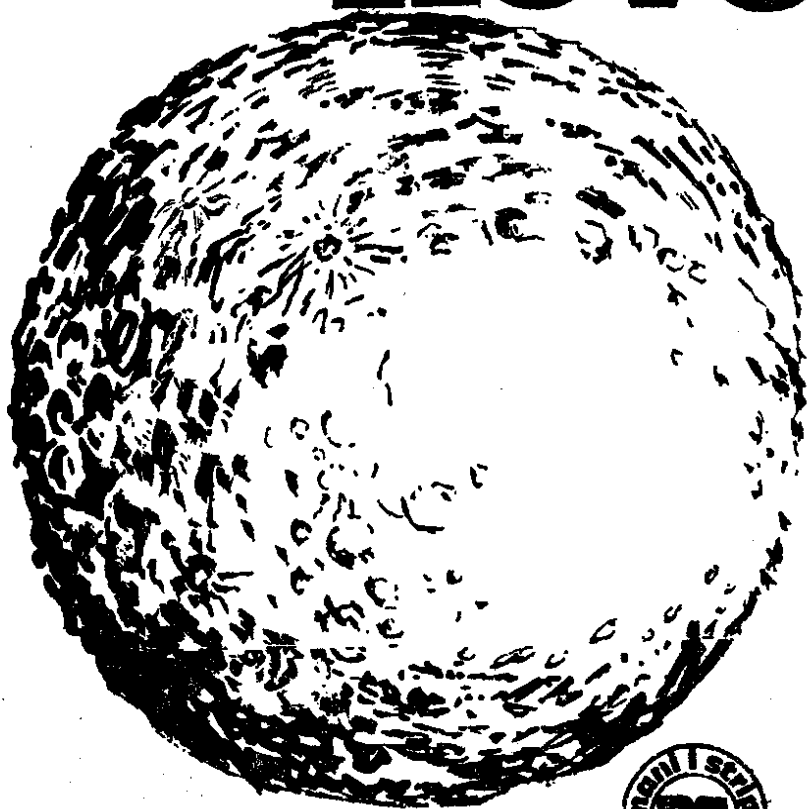
Clem ispusti njegovu ruku, prođe pokraj vatre i prihvati uzde.

— Hvala, Tede! I ostani dobar momak! — Vine se u sedlo i brzo odjaše prema istoku.

Konj je bio brz i vrlo se sigurno kretao noću. Brežuljci ostadoše za Reedom, a naposljetku se u tami ukazuju svjetla ranča.

Zauzdao je konja i pogledao osvijetljenu glavnu zgradu. Čini se da su iza svih prozora velike zgrade gorjele svjetiljke. Očito svi su ostali na ranču. Načas razmisli što mu je činiti, a onda odjaše polagano dalje. Razbojnici će zacijelo još jednom pokušati domoći se blaga; Clem je bio duboko uvjeren u to. Pitanje je samo kada i gdje, jer se sada više

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

SRILS

nisu mogli međusobno sporazumijevati.

— Dakako, pod pretpostavkom da se David nije odvojio od ostalih građana — reče naglas.

Na tu pomisao potjera konja. Topot kopita upozori ljude ispred njege, tako da su već stajali pod trijemom kad je stigao u dvorište.

— To je predradnik — reče kovač i spusti pušku.

Clem odjaše do trijema i tu raspozna ljude; no ne zapazi šerifa, brijača, ni trgovca.

— Gdje je brijač? — zapita.

— Vadi tvom gospodaru tane iz tijela — odvrati stolar. — David je morao u grad, jer sutra u jutro očekuje pošiljku, a šerif je malo prilegao. Uostalom, i mi bismo rado legli. Jesi li sada zadovoljan?

— I svi ste me vi čuli, osim šerifa? Clem sjaše i krene k trijemu, pa uđe u kuću.

— Prokletstvo... to je doista smiješno! — poviče neki čovjek.

— Gdje je šerif? — zapita Reed, zastavši u hodniku podno širokog stubišta što je vodio na kat.

— Gore! Prva vrata lijevo!

Clem potrči uza stube, otvori označena vrata i zapazi šerifa gdje leži na podu... Netko je oborio Crosbyja. Prozor je bio otvoren, a svjetiljka je titrala na stolu.

Muškarci podignu šerifa i polože ga na postelju.

— Gdje je blago? — zapita Clem.

— Tu je... — Kovač se ogleda po sobi. — Ljudi... blaga nema!

Clem pojuri niza stube, istrči na trijem, prebaci se preko ograde i uskoči u sedlo. Životinja zarže, a Clem je obode i potjera punim trkom preko dvorišta, pa prema istoku.

Bio je uvjeren da su se razbojnici toliko približili da ih je David zapazio. Zato je izišao iz kuće, kako bi im kazao kako će se domoći blaga. Tada mu je, vjerojatno, pala na um izlika da se mora vratiti u grad zbog poslova.

Reed je bio duboko uvjeren da će se sva trojica susresti u gradu. Potrebno im je svjetlo kako bi mogli podijeliti plijen. A podijelit će ga zasigurno, jer David nipošto neće napustiti sve što posjeduje u Worlandu.

Tamo ih mora uhvatiti.

Jurio je hrptom brežuljka, a onda potjera konja blagom padinom. Sve što želi postići sada ovisi samo o tome jesu li njegovi zaključci pravilni.

Tlo je doslovce letjelo ispod kopita; Clem je sada bio tri puta brži nego prije nekoliko dana, kad su započeli tragati.

— — —

Zastane u sjeni suše, promatrajući stražnju stranu kuće, obasjanu mjesecinom. Tri konja. I njegov konj... zapravo onaj na kome je dojahao u dolinu lovca na stupice. Sada je bio sasvim uvjeren da se sve odvija upravo onako kako je očekivao.

Ben David se službeno vratio u grad i zato je konja zacijelo odveo u javnu staju, a druga dvojica su se prikrala do njegove kuće. Dakako, s plijenom! Podijelit će ga, a onda odjahati dalje; jedan će možda na sjever, drugi na jug.

Clem pomisli na Shirley, koja spava u prigradenom dijelu kuće i neće zapaziti upravo ništa.

Odjednom se uz tihi škripu otvore vrata, a snop svjetla ispadne

iz kuće; pojave se obrisi trojice muškaraca.

— Još nas je jednom vraški poslužila sreća! — Lovac na stupice iz planine zahioće.

— Ne pojavljujte se ovdje nikada više! — osorno će trgovac. — I oprezno postupajte s novcem! Zlatni se novac ne može naprosto isplatiti kao kad čovjek posjeduje dolare! Ni mijenjanje neće uvijek biti jednostavno. Bit će najbolje da novac pretopite u zlatne šipke i onda odnesete onom čovjeku. Tako vas nitko neće uhvatiti.

— Ili ga naprosto ostavite? — reče Clem i iziđe iz sjene.

Naglo se okrenu. Bijele platnene vreće padnu na tlo, a novac u njima zazveči. Povuku oružje i zapucaju. No Clem bijaše brži; tako je brzo ubacivao metke u cijev da su njegovi hici odjeknuli u noći poput produljenoga pucnja, pomiješanog s krikovima pljačkaša. Lovac na stupice padne odmah pokraj vrata. Ferry Bell othrama do konja, no kad se htio baciti u sedlo, tane ga pogodi u glavu i odbaci na tlo. Bio je već mrtav, kad je trgovac kriknuo, zalupio vrata i oteturao hodnikom, premda je također bio pogođen. On je još jedini imao plijen, jer ga je ostavio na stolu.

Clem pojuri i baci se na vrata. Brava ispadne iz drveta, a vrata se otvore i udare o zid.

Trgovac je stajao za osvijetljenim stolom u sobi za dnevni boravak, s rukama na svjetlucavom zlatu, lancima i nakitu. Krv je kapala na bogatstvo...

— To pripada meni! — kriještao je. — Meni pripada, ja sam ga ponovno otkrio!

— Ubojco! — ledeno procijedi Clem s puškom o boku, spreman da povuče otponac na prvi sumnjivi pokret.

Vrata sa strane se otvore. Uđe Shirley, u bijeloj spavaćici. Zastane pokraj praga i zapita:

— Što se to događa?

Trgovac zastenje.

Kad je ugledala krv na zlatu, djevojka krikne.

Ben David se gornjim dijelom tijela svali na zlato i zakrklja; nekoliko zlatnika uza zveket padne na pod.

Gradom odjeknu povici.

Shirley priđe, upitno pogleda Clema i odmakne kosu s lica. Začuje se topot kopita ulicom. Šake zabubnjaju o staklo i drvo na vratima trgovine. Konji zaržu. Neki glas nešto poviče. Konji su, čini se, jurili oko kuće; škripala je koža sedala. Naposljetku se začuju i koraci hodnikom. Iza Reeda se pojavi šerif, a za njim još nekoliko ljudi.

Šerif Crosby pogleda trgovca, koji je polagano klizio sa stola. Zlato i drago kamenje padali su sa stola i zveckali po cijeloj prostoriji. Naposljetku David padne sa stola, povuče za sobom stolnjak i pokopa samoga sebe pod blagom s Yellowstone Peaka, koje ga je natjeralo na zločin.

— Šerife, razbojnik leži napolju! — poviče netko iz hodnika. — I onaj lovac na stupice... Tobias!

Crosby pogleda Clema.

— Treći čovjek... Pa, netko je to morao biti. Zar niste vidjeli razbojnika koji su vam odnijeli blago?

— Zaspao sam — zlovoljno uzvraća šerif. — Odjednom me pogodio udarac u glavu. Više ništa ne znam... Čudnovato, no doista ste

bili u pravu, Reede. Bilo je uistinu lukavo otjerati Indijance s Yellowstone Peaka i nas upotrijebiti kao alat u tu svrhu. Prokletstvo... grдно su me povukli za nos i ne mogu si to oprostiti!

— A da nije bilo oluje i da stoka nije pobjegla, blago bi zauvijek nestalo i nikada nitko ne bi saznao za njega.

— Ne shvaćam o čemu je uopće riječ — reče djevojka i pogleda

trgovca koji se u posljednjem dahu pokopao pod vlastitim snom.

— Onda se preodjenite i pođite s nama u salun, Shirley. Tamo ću objasniti svima... Cleme, zar još namjeravate otići?

— Mislim da bismo svi mi morali odnijeti blago odavde. U obližnju tvrđavu... i to prije nego što neko me opet padne na um koji veliki pothvat. A Shirley će s nama... dakako!

Kraj

NOVO!

**Najjeftinija pouzdana kuharska knjiga u nas kod vašeg
prodavača novina**

Svijet

Jugoslavenska
ženska revija

**IZBOR
NAJBOLJIH
RECEPATA**

Cijena 15 d

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

143. Louis L'Amour: ZAČARANI KRUG
144. H. S. Sharon: SIN OCAJNIKA
145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLAFO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIDOKOSA KARTASIĆA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIŽE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMLJENI JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOS JAŠE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LEŠINARA

U PRIPREMI:

191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE

Jeste li nabavili

cijena 20 dinara

LJETO

MAGAZIN

144 stranice

Ljubavne pripovijetke:

Alberto Moravia: LJUBOMORA
Brigitte Rielaw: RUŽE ZA PATTY
Ann Duffin: MOJ DJEVER CHARLES
Ana Žube: JEDNOG SUNČANOG JUTRA

Kriminalističke pripovijetke:

Alberto Avellano: RUTINSKA ISTRAGA
Neil Forsyth: UBOJSTVO U ZRCALU
Ivo Košutić: SJENKA PROŠLOSTI
Dorothy B. Bennett: RAZLOG ZA RASTAVU
Timothy Tatcher: NADNICA ZA HRABROST

Vestern pripovijetka:

Louis L'Amour: UDOVICA IZ DO-LINE SANTA ANA

SF pripovijetke:

Isaac Asimov: ZAJAMČENO ZA-DOVOLJSTVO
Isaac Asimov: MAMU TREBA SLUŠATI

Stripovi:

Modesty Blaise: OPAKI PATULJCI (kompletan kriminalistički strip)
Alan Ford: PONOVO BABY KATE (kompletna neobjavljena epizoda)
Serif Matt Dillon u kompletnoj western epizodi: OSVETA MALE SOVE
Pink Panther: DOSADNA SLOBODA, PUT DO SREĆE (kompletne epizode)
Tom i Jerry: RASTEZLJIVA RUKA (kompletna epizoda)
Popaj (četiri kompletne epizode)

VATROMET PRIPOVIJEDAKA I STRIPA!